

kajmani

píšící

čtoucí

KAJMAN

Klub autorů Jižního Města

Praha

ISBN 978-80-86062-54-9

kajmani

píšící

čtoucí

Bičáková Vlasta
Dobrovolná Věra
Forstova Bartsch Blanka
Herrmannová Jana
Klačerová Soňa
Linhartová Zdenka
Matějka Slávek
Matějková Marcela
Paulíček Mirek
Procházková Helena
Šmídtová Dagmar
Šnoblová Libuše
Špacírová Stáňa
Štrunc Petr
Tausinger Igor
Tausingerová Irena
Vaníčková Alena
Vávra Martin

Sborník, který právě otevíráte, je výsledkem usilovné literární práce Klubu autorů Jižního Města – skupiny, jíž je dnes už jakékoliv regionální vymezení dávno malé, a která se proto raději označuje sofistikovaným jménem Kajman. Kajman vylezl na úsvitu milénia z životodárné tůně českého jazyka a literatury, vylákán na pevninu kurzem tvůrčího psaní Dar slova, který pro skupinu odvážlivců uspořádal Mgr. Jiří Polák, dlouholetý redaktor a milovník všeho vkusně napsaného. Psaní je ve své podstatě látka návyková, pustíte-li se do něj jednou, snadno se lapíte a pak je těžké přestat. Proto není divu, že autoři, nabyvše teoretických i praktických základů, ve své literární činnosti neustali a pod stálým vedením Jiřího Poláka vstoupili společně do Kajmana. Kajman pak každým rokem rostl, sílil a mohutněl dalšími a dalšími novopečenými absolventy Daru slova.

Jiřího Poláka jedinečné a obávané, protože přesné, lektorské posudky na autorské rukopisy bohužel na čas utichly, nicméně ty nejhlubší a zároveň nejjednodušší pravdy, které nám vštípil, nás provázejí všude. Nejenže všichni na dálku rozeznáme črtu od povídky, dáváme si pozor na Alenčinu nemoc a nepochybujeme o autorské slepotě, ale zároveň víme, že tím nejdůležitějším, co je třeba k napsání dobrého textu, jsou psací potřeby, papír a hýždě, respektive že jediný způsob, jak se naučit psát, je sedět a psát. A také číst. Číst nejen proto, že čtení bývá nezřídka příjemné, nebo proto, že se to sluší (zvláště chce-li člověk, aby ho i jiní četli). Autor má přec mít načteno a načteno!

Takové jsou pevné základy, na nichž stojí Kajman. Každé nové, s láskou a odpovědností napsané literární dílo činí tyto základy ještě pevnějšími. To budiž zárukou, že kajmanští autoři ještě zdaleka nenapsali své poslední slovo. Necht' jsou Vám texty zde obsažené potěchou, inspirací i kratochvílí.

Mirek Paulíček

Vlasta Bičáková

Narozena: 23. 11. 1973 na jediném možném místě, v Praze. Studium fotografie na PFŠ a zájem o umění všeho druhu, včetně života samotného. Své fotografické ilustrace publikovala v literárním časopise Fantom.

„Ráda nechávám se unášet kouzlem krásné literatury a s velkou, téměř neomezenou fantazií, dávám objevovat možnostem všemožného. Vždyť není hranic, ať už pro cokoliv.“

CESTIČKO MÁ

Prorůstáš mnou
bez vlastního přičinění
osude
cestičko má

jsi mnou
a já tebou
aniž bychom dříve
o sobě věděli

skrze má okénka
spatříš sebe
když se
zadíváš

a chceš se dát co nejvíc
tak jako já
jen na lásku
nezbývá čas

RADOST

Jsem radost
stopa za smíchem
energie z citu živoucí

volná jak pták
svobodná
a šťastná

jsem odpovědí
na lásku
mírně matoucí

jsem
upřímnost
a krása

vždyť říkám
jen stopa
po tvém smíchu

POZNÁNÍ

Letím
bože já letíím

má křídla ladně reagují
na každý závan větru

jsou dokonalá
tak čistá pevná a odhodlaná

učím se rychle
jakoby mi tato schopnost byla vlastní odjakživa

letím vzhůru
navzdory chladnému vzduchu

až tam
nad oblaka
kde objevuji ticho
znamenající poznání

vím to
prostě to vím...

STROM ŽIVOTA

Až dorostu
živote
chtěla bych být blízko nebi
tak jako ty

moudrá
klidná
a vědoucí

s kořeny
pevně usazenými v zemi
a větvemi
sahajícími ke hvězdám

smířená v čase
pokojná
v lehkosti bytí

PROPADÁNÍ DO SEBE

Propadám se v nic
kde teprve nalézám
samu sebe

už netápu
jen přijímám
začínám rozeznávat
podstatu bytí

kde teď
je víc
a vše předtím
neznamená nic

Věra Dobrovolná

Pochází z Podkrkonoší. S datem narození se netají, zná je kdekdo, je to už hezkých pár let, dokonce významný státní svátek s vlajícími prapory a kladením věnců.

Po studiu na Stavební fakultě ČVUT pracovala v kartografickém nakladatelství. Po několika desetiletích odešla z atraktivního postu „trochu se proběhnout před důchodem“. Toulat se hlubokými lesy, kochat se výhledy, fotografovat zarostlé křížky v polích – a pak o tom všem napsat. Pěkná práce. Za deset let se podílela na více než 30 turistických průvodcích po Čechách, Moravě a Slezsku. Do Kajmana ji přivedla náhoda. Vyšší literární ambice nemá.

Jak zachází se životem? V jeho první polovině jí hodně pomáhalo „Zpívej, i když ti není do zpěvu!“, nyní si stále častěji říká „Sama jedla, sama pila, sama sobě rady dej!“.

Myšičky

Je to venkovská holka. U nich na statku pes v boudě na dvoře věrně hlídal a svetr nenosil ani v těch nejkrutějších mrazech, kočka ještě nevěděla, co je Kitekat a poctivě chytala myši. A myši, těch se Vendula od malička štilila, v pohádkách je nevyhledávala, princezna v myším kožíšku se jí nelíbila. Světácký myšák Mickey odkudsi ze zámoří na nedotčený český venkov našťestí ještě nedorazil a myši – svázané s bedýnkou počítače – neexistovaly ani v těch nejbujnějších vizích vynálezců.

Mnoho let poté. V neděli po obědě sedí Vendula a Václav na gauči u televize. Od nanicovaté debaty u Moravce jí myšlenky utíkají, snad by měla umýt okna, bude jaro. Na stěně balkónu se mihne šedivý stín! A znovu!

„Proboha, myš! A velká! Viděl's ji?“

Václav neodtrhuje oči od obrazovky. „Prosím tě, kde by se tady vzala! Jsi teď taková přecitlivělá.“ A pohladí jí její mile vystupující břicho.

Několik dní poté. U společného plotu před domem leží velká chcíplá myš.

„Václave, viděl's tu myš?“ „Jo, všim' sem si.“ Hm.

Soused zajíždí s autem do garáže. „Pavle, viděl's tu myš?“ „Jo, je to asi krysa.“ Hm.

Druhý soused zametá předzahrádku. „Jirko, viděl's tu myš?“ „Jo, ty už jsou všude.“ Hm.

Zdechlinu zvědavě očuchávají psi, klacíkem postrkují děti, maminky je okřikují. Pár dní a nic se neděje. Vendula je žena

činu. Obleče si bundu s kapucí, obuje holínky, vezme lopatu a velký pytlík. Pořádné zahradnické rukavice a tmavé brýle. Škoda, dala by si trochu rumu, ale copak může, v tomhle stavu? Před užaslymi zraky sousedů a pozorovatelů z oken nedalekých paneláků takto vystrojena se zavřenýma očima nabere páchnoucí věc do pytlíku a utíká ji hodit do co nejdálší popelnice. Je na sebe rozechvěle pyšná.

Několik hodin poté. Jaro je ve vzduchu. Vendula se jde uklidnit do zahrádky, je potřeba přeházet kompost. Natěšeně vykročí na již zelený pažit, pohladí očima nafialovělé kornoutky krokusů, přehlédne pečlivě zryté záhonky a pustí se do práce. Kompost se letos povedl. Vyděšené a vyrušené žížaly se našťavaně kroutí v hnědé životadárné hmotě, Vendula je s chutí půlí, jen se hezky rozmnožujte! Rýč se boří hlouběji do teplé masy. Zabrat a přehodit, ještě párkrát. Najednou je něco jinak. Na rýči se objeví klubičko tichounce pištících bezbranných myšiček, ještě holých, růžovoučkých. A jejich máma nikde! Vendule se na okamžik zastaví srdce. Hlavou jí bleskne dávná vzpomínka, jak babička topila podobnou havěť v kýblu s vodou. Někdy i koťata, přebytná, co nikdo nechtěl. Vendula je žena činu. Rozhlédne se, popadne nejbližší košík a přemístí do něj chvějící se holátka. Ne rukama, lopatou, samozřejmě! Se zatajeným dechem (co kdyby některé ze zdatnějších vyskočilo ven?) vyběhne ze zahrady a jedním hodem vyvrhne obsah košíku do houštiny klečí a tisů. Ať si je máma najde a odstěhuje si je daleko od naší zahrádky! Ach, to jsem ošklivá, necitelná, přece jen, v noci bude ještě trochu mrznout. Dobře, že to moje miminko přes tlustou bundu nic nevidělo a neslyšelo. A Vendula si pohladí svoje mírně vystupující břicho.

A pokud by se někdo pozastavil nad tím, že těhotná Vendula přehazuje kompost, tak ona může. Je to venkovská holka.

To dáš!

Dostala jsem dárek. Poukaz na téměř neomezené cvičení ve vyhlášeném sportovním centru. V tělocvičně jsem byla naposledy před mnoha lety, tehdy se tam šplhalo po tyči a skákalo přes kozu, žíněnky voněly pravou kůží a starý pan sokolník byl nejvyšší autoritou.

Je to výzva! Půjdu cvičit. Dávné modré trenýrky, bílé tričko a „jarmilky“ nahradím novodobým sexy cvičebním úborem. Jsem připravena. Statečně přistupuji k recepci fitness centra a vybírám z přepestré nabídky. Bodystyling, břišní pekáč (proboha!), Chitonning, Power Class, Bodybalance, Port de bras? Jen cizí slova. Volím na začátek starý známý aerobic. Sál plný štíhlých dívenek, cvičitelka také ladná, zrcadla, kam se podíváš. Hudba? No, Poupata to nejsou. Stoupnu si radši dozadu. Ale – zatímco všechny cvičenky poskakují doleva, já mířím doprava, asi jsem o takt pozadu. Nebo napřed? Z pódia ke mně seběhne trenérka a pečlivě artikuluje: „Vy jste cizinka? Nerozumíte česky?“ Po pravdě říkám, že rozumím, ale špatně slyším. Ona soucitně přikývne: „A ke všemu ještě neslyšíte!“

Zkusím to radši v jiném sále. Jezdím moc ráda na kole, takže volba padla na spinning. Bytelné velocipedy jsou pevně přikovány k podlaze, srážka s autem nehrozí, v hale je milosrdné přítmí, instruktor fešák. Povykne do burácivého techna – to dáš! Do kopce, z kopce, představuju si krajinu francouzských Alp, teď stoupám na Mont Ventoux, stoupá i moje tepová frekvence. Louže potu zaplavují podlahu pod koly, vyplavuje se endorfin, to je snad ten tolik žádaný hormon štěstí.

Pokračuju na veslařském trenažéru. Teda Eton Dorney u Londýna to není, ale pro začátek... Vesluji. Z okna v hale vidím Vyšehrad. Na displeji blikají čísla, kalorie, kilometry, rychlost, časy. Dozvídám se, že Mirka Knapková ujela stejnou olympijskou trať třiapůlkrát rychleji. No nic, trošku potrénuji, ještě sem párkrát zajdu a dám to.

Zbývá relaxace, sauna, vířivka, pohoda, pocit euforie. Vycházím do pošmourného dne, ale kolemjdoucí lidé se usmívají, někteří s pusou od ucha k uchu, usmívám se na oplátku také. Kdo to mluví o blbě náladě? Lehce dobíhám tramvaj a chválím své právě vytrénované nohy. Jeden krátký pohled dolů – zděšení – přes elegantní lodičky mám stále navlečené svítivě modré igelitové návleky! To jsem tomu dala!

Blanka Forstova Bartsch

Narodila jsem se v Praze v r. 1945, pobývala v Kanadě, nyní žiji v Německu a v Čechách.

Publikuji v USA, v Austrálii i v Kanadě. V nakladatelství Alisa každý rok vychází má poezie v Almanachu.

Vydání mé první knihy o Praze „Pražské etudy“ v roce 2010.

*Moje heslo pro život: Hrom do cesty, holka, ať to zvládneš.
Mám ráda smích, humor a radost – to je pro mě koření života.*

Záře

„Tak a máme světlo. Hurá. Jen se musím podívat, kde jsou sirky. Pepčo, dej mně ty sirky a neškrtej s nimi.“

„Ano mami, ale zbyla jen jedna sirka, stačí?“

„Krucinál, to je ale tma!“ vchází do dveří Martin a zakopává o rohožku.

„Co bys chtěl, jsme na chalupě u lesa, je večer, nemáme sirky a ani svíčku, našla jsem jen lampu na petrolej.“

„Tak budeme sedět potmě, vid' mami?“ dcerka se slastně natáhla na gauč.

„To já půjdu asi spát, zítra je taky den,“ Martin zívá a jde do pokoje. Něco padá, pak se ozve další rána a je ticho.

„Táta asi upadl, co budeme dělat, mami?“

„Nic, když upadl sám, tak se sám asi také zvedne, ne?“ naštvaně říká Zdena a jde se podívat po mužovi.

Martin leží na gauči a spokojeně odfukuje. Oknem jsou vidět hvězdičky, vychází měsíc.

„Tak a jde se spát, táta už spí,“ Zdena odhrnuje deky z postelí a děti se neochotně ukládají ke spánku.

„A co bude s pohádkou, já bez ní neusnu,“ žadoní dcerka.

„Světlo není, sirky nejsou, táta spí a ty chceš ještě pohádku,“ vzdychne Zdena.

„Řekni jí něco strašidelného, to ona hned usne,“ Pepča si přetahuje deku přes hlavu.

„A víte co, budeme si říkat pohádku společně. To jeden začne,

druhý pokračuje a tak to jde dokola. Tak já začínám,“ Zdena se natáhne vedle dcerky na postel.

„Byla jedna chalupa a v té byla pořád tma.“

„No to je ale blbý, to je jako u nás. Pokračuju. A v té chalupě se válela jedna sirka na podlaze a chtěla se rozškrtnout, ale nevěděla jak,“ Pepča vykoukl zpod deky.

„Jak tak leží na té zemi, nějaký hromotluk na ni šlápnul a ona vyletěla,“ dcerka si strká prst do pusy, jak usilovně přemýšlí.

„Vyletěla komínem a divila se, jak je špinavá a chtěla se umejt a skočila do rybníka, kde právě plaval táta.“ Zdenka se usmívá.

„Proč táta, přece asi kapr, copak je táta kapr?“

„No to není, ale plave také jako zednická tříska ke dnu.“

„Jo a chytil maminu za nohu a stáhnul ji k sobě dolů,“ ozvalo se do tmy.

„A začíná bouřka, měli bychom najít aspoň baterku, je v autě, přinesu ji a dám auto pod přístřešek. Tady se ani nedá spát, v tom rámusu s pohádkou. Hergot, to byl ale blesk, jenom abychom neměli najednou moc světla,“ Martin vybíhá ven.

„Děti, přetáhněte si deku přes hlavu a usněte, to je nejlepší na bouřku, já jdu pomoci tátovi.“ Zdena odchází z pokoje.

Martin startuje auto a zajíždí vedle chalupy pod střechem. V tom se rozsvítí obloha, je jasno a vše je vidět.

„Sláva, mám svíčku na římse, sirky, tady je zase zapalovač, cigarety a plný popelník, prázdné flašky od piva. To jste zase pařili se sousedy, vid’,“ diví se Zdena.

„Hele, sud, třeba v něm něco zbylo, přines skleničky. My jsme trochu slavili minule,“ omluvně se usmívá Martin.

Je slyšet volání.

„Sousedé, to je dobře, že jste přijeli, aspoň bude veselo. Mámo, pojd' honem, dokud neprší.“

Máme tady synovce, přijel až z Kanady a chce poznat zdejší kraj.“

Soused přináší buřty a za ním jde starší žena s mladým mužem.

„Pěkně vás u nás vítáme. Pojd'te si sednout na terasu, je zastřešená a nebude na nás foukat ani pršet,“ zve je Zdena.

Martin přináší přenosný krb. „Opečeme ty buřty.“

Soused podává Martinovi buřty a ukazuje na mladíka. „To je náš Jason, syn mého bratra z Kanady.“

Mladík se posadí, se zájmem pozoruje sousedy a povídá.

„Víte, slyšel jsem, že se u vás jedí buřty jinak. To mně vyprávěl můj děda, že mu ty buřty moc chutnaly jako klukovi. Prý byly pečené na nějakém klacku, já to přesně nevím.“

„Aha, tak uděláme oheň.“ Martin staví ohniště a dává do něj dřevo a zapaluje. „Tak, a ještě honem nějaký pruty uříznu.“ Přináší pruty a napichuje naříznuté buřty na špičku. „To se takhle drží nad ohněm, až se opečou, podívej,“ ukazuje Jasonovi.

Buřty voní, je po dešti jasná obloha, hvězdičky blikají.

„Máte tady nějaká zvířata?“ Jason drží prut s buřtem a s chutí okusuje. „Viděl jsem jenom slepice a kohouty. Žádného zajíce, ptáky nebo jeleny. To my v Kanadě máme plno zvěře. Já jsem lovec, a tak chodím i na medvědy a losy. Z medvěda se dají jíst pouze tlapy, jiné maso není dobré. Divočáka nakládám

a pak udím, to je moc dobrý. A ty buřty – říká se tomu tak, jsou taky dobrý. Mám přítele Indiána, ten slouží v armádě. Kolikrát jedeme k jeho rodině do rezervace. Indiáni loví zvířata, je to jejich kraj, a tak mám prvotřídní maso celý rok. Teď jsem přijel do „své“ vlasti, jak říkával můj táta, on se toho už nedožil. Byl na lovu s Indiány a rozsápal ho grizzly. Toho člověk uvidí jenom jednou ve svém životě zblízka – protože ho potom medvěd sežere. S medvědy nejsou žerty. Proto nosím pořád pušku u sebe, jenom tady ji nemám,“ směje se Jason. „Jsem tady u strýce, konečně jsem ho našel po dlouhém hledání. Otec mě učil česky, protože se chtěl podívat se mnou do Čech. Chci, aby strýc s tetou přijeli do Kanady, ale oni tvrdí, že už jsou na to moc staří.“

„No jo, Jasone, co je pro tebe lehké, je pro mě už těžké,“ potřese soused hlavou.

V tom se ozve rána, až všichni nadskočí a ozve se skučení a jakoby táhlé volání.

„To volá Země, to my známe. Volání vychází z hloubky Země, slyšíme to po celé Kanadě a Americe. Prý se blíží konec světa, ale já tomu nevěřím,“ říká Jason klidně.

Ozývá se dunění a táhlé volání a najednou je ticho. Všichni jsou zticha. Najednou je dunivý zvuk znovu tady a ozývá se jako z nebe. Na obloze se objevují světélkující body.

„Je to jako oči v obličejí, teď svítí modře a zhasínají, teď zase červeně a zeleně. Co to je?“ Zdena se příkrčí k manželovi.

Jen mladík je v klidu a opéká si dalšího buřta.

„Strýc Indián říká, že to se ozývá Země. Duní, bouří a ty oči jsou její oči a nemáme se bát. Kdo je poctivý a pracovitý, toho

Země vidí a dá mu to, co potřebuje.“

Zdena vyskočí. „Já ti dám, matičko Země, něco, co potřebuješ, abys viděla.“

Popadne z římsy svíčku, třesoucí rukou ji zapálí a položí na cestu. Svíčka bliká a bliká, země duní a duní. Najednou je ticho. Svíčka plápolá jasným světlem. Větrík šumí a hladí Zdeně vlasy. Zdena slyší z dálky hlas Země.

„Dobře jsi udělala, děvenko, děkuji ti. Jsi hodná a budeš šťastná.“

Španělská přítelkyně

Jela jsem za Michalem do Německa přes noc autobusem. Vyjíždí v pátek v noci a ráno je v Dortmundu.

Klidně dospívám. Hle – je tu Kassel, musím zavolat Michala, za dvě hodiny vystupuji. Vytahuji mobil a vytáčím číslo. Ozývá se syn a vše je OK.

Dávám si věci do pořádku a uvidím mladou černošku, jak jde k řidiči autobusu a něco mu povídá. Řidič nerozumí a vrtí hlavou.

Dívka jde zpátky a je nešťastná. Uvidí, že držím v ruce mobil a ukazuje mně, že si potřebuje zavolat. Podávám jí s úsměvem telefon, dívka vytáčí číslo a mluví. Poděkuje a jde si sednout na své sedadlo.

Uložila jsem mobil do tašky a dívám se po okolí. Je šest hodin ráno, tak je světlo. Vychutnávám jízdu a těším se, až si dáme s Michalem horké kafe v restauraci na nádraží.

Slyším mobil a divím se, že ho nikdo nezvedá. Všichni cestující spí. Sahám do tašky, jestli to není náhodou můj mobil. Samozřejmě můj mobil řve, a tak ho honem dávám k uchu. Ozývá se syn, že potřebuje mluvit se španělskou přítelkyní. Divím se, proč jí tedy nezavolá, já o žádné jeho dívce nic nevím.

Syn rozčileně povídá, že mu ona Španělka právě volala z mého telefonu. Divím se čím dál tím víc. Co to povídá za nesmysly?

Syn pokračuje a je rozčilený. Jak to, že Španělka zná jeho číslo na mobil a proč mu volala? Vůbec to nechápu, po té

dlouhé noci v autobuse, kdy je člověk jako rozlámaný, nemá si kam dát nohy a teď tohle.

Tak pochopím, že ta černoška je Španělka a volala mu a syn je z toho vedle.

Předávám telefon dívce a ona hovoří. Po chvíli se ozve zase můj telefon a syn už klidněji žádá o hovor se Španělkou. Hovoří spolu a dívka je spokojená. Přijeli jsme do Dortmundu. Vystupuji a říkám dívce, ať jde se mnou ven.

Venku čeká Michal s kyticí růží.

Povídám mu, že dívka je asi přítelkyní jeho syna a Michal jenom zírá. Jeho syn a černoška. Dívka mi podává svoji jízdenku a říká něco, čemu nerozumím. Koukám se na jízdenku – má napsáno Kassel. Pak se s ní domlouvám. Měla vystoupit ve městě Kassel, ale zaspala a přejela. Teď se musí dostat zpátky. Její přítel na ni čeká. Michal lapá po dechu a ptá se, jestli je to jeho syn Matthias.

Dívka vrtí hlavou a podává mi notýsek, kde má napsané číslo na přítele. Vytáčím číslo, ozývá se mladík a má úplně stejný hlas jako syn. Podávám telefon Michalovi, ať se domluví s mladíkem sám. Michal se hned ptá: „Jsi Matthias?“ Mladík říká, že se jmenuje Viktor a prosí, aby dívku doprovodil na nádraží a koupil jí jízdenku do Kassel. Doprovázíme dívku na nádraží a Michal jí kupuje jízdenku. Španělka nám děkuje, objímá a líbá mě na tváře.

Je šťastná, pomohli jsme jí. Prý jsou ještě hodní lidé na světě.

Jana Herrmannová

Narodila jsem se 16. května 1942 v Praze, v roce 1960 vystudovala Střední zdravotnickou školu, obor všeobecná sestra, roku 1983 složila atestaci – specializace v oboru epidemiologie. Zdravotnictví jsem zůstala věrná až do odchodu do důchodu. Mám čtyři děti a sedm vnoučat. Mezi mé zájmy patří krásná literatura, pěstování květin, zvířata, kriminalistika a mineralogie.

Životní krédo: Když nejde o život, je vše ostatní nepodstatné.

Kulišárny tetičky Boženky

Tetě Božence bylo čtyřicet let, když se podruhé provdala. Přála si mít vlastní rodinu, což se jí sice úplně nepodařilo, ale její muž a syn Venoušek jí to bohatě vynahradili. I když byla v domácnosti, ti dva ji zcela zaměstnali domácím pracem a točením se okolo nich. Nevím, zda dovedli ocenit její obětavost, ale brali to jako samozřejmou věc. Potud bylo vše v pořádku a teta se cítila milována a nepostradatelná až do doby, kdy se celé její početné příbuzenstvo a sousedka s manželem vypravili na nedělní výlet do Stromovky. Posedět pod kaštany a zatančit si patřilo jaksí k zakončení nedělního odpoledne.

Jenže... strýc vyzval kyprou a o mnoho let mladší sousedku k tanci. Nebylo na tom nic divného. Nebýt všímavosti švagra Pepy, nikdo by si ničeho nevšiml.

„Božka, podívej, jak se ti dva k sobě mají, aby ti Václavíček nenasadil parohy až k mlhovině Andromedy.“

Všichni zůstali jako opaření a oči všech se na ně obrátily. Červík pochybností se zahryzl do mysli tetičky, ale ta na sobě nedala nic znát a jako žena se zdravým selským rozumem se tomu jen pousmála a ignorovala škodolibou Pepovu poznámku.

Od té doby strejdu sledovala. Převážně se to týkalo jeho pozdních příchodů domů. Pravidelně to bylo po výplatě, kdy s kamarády poseděl u piva, kde projednávali nutné pánské historky. Ale jednou se opozdil, přišel ve veselé náladě a přinesl tetě kytku. Nedostala ji už hodně dlouho, a tak vydedukovala: „Něco se stalo, to není samo sebou. Venca má ženskou!“

A byla to pravda. Kyprá sousedka, když její muž nebyl doma, si jej zvala domů za účelem drobných sousedských výpomocí. Jenže ani ona a ani strýc nepočítali se situací, kterou jim teta nastražila. Domnívali se, že nikdo nic netuší a natož ví. Teta Boženka vždy říkávala: „Žena má zástěru, pod tou se schová všechno, co se doma navaří.“ Byla houževnatá, tvrdohlavá a také svým způsobem furiant, vždyť pocházela z jižních Čech. A tak vzala situaci do svých rukou. Ospravedlňovala si to tím, že chrání rodinu a Venouškovi tátu.

Pro zachování rodiny byla ochotna podstoupit i cestu do pekla. Vzpomněla si na své dětství, kdy povinně chodila na podzim sbírat šípky. Jak ji babička poučovala, že musí dávat pozor, aby se nepopíchala o šípkové trní, a zvláště na šípkové chmýří, které je uvnitř šípku. Často se stávalo, že přezrálý šípek se v prstech rozmázl a chmýří v něm obsažené ulpělo na prstech a vyvolalo nepříjemné svědění, ale i vyrážku, která trvala i několik týdnů. Chlapci to dobře věděli a občas z rozpustilosti dali dívkám chmýříčko za krk. Zdraví to neublížilo, ale zato velmi znepríjemnilo život.

Myšlenka na šípkové chmýříčko se k tetě Božence neustále vracela, a tak se jí v hlavě zrodil plán, jak svého milovaného Václavička vytrestat. Zašla do nejbližšího parku, kde odkvétaly šípkové růže a i když nebyly v té době šípky docela zralé, chmýříčko z nich mělo stejný účinek. Natrhala si jich plnou hrst a doma v klidu přemýšlela co dál. Vzala strejdovo tílko a trenýrky a postupně do záhybů vtírala šípková chmýříčka. Pak už jen čekala, až si muž převlékne spodní prádlo, které mu přichystala. A netrvalo to dlouho.

Jednoho dne přišel strýc z práce neobvykle brzo. Stále se ošival, byl zarudlý ve tváři a aby teta neviděla, podrbával

se za krkem, na stehnech. Teta si nemohla nevšimnout podrážděné kůže, kde se její muž škrábal. „Copak se ti stalo, Václavičku, nejsi nemocný? Nemáš nějakou alergii? Neměl bys jít k lékaři?“ Obskakovala ho a litovala. Druhý den přišel strýc od lékaře: „Byl jsem na kožním, lékař si neví rady, dal mi nějakou mastičku a mám se s ní celý namazat.“ Teta ochotně pomáhala při mazání, ale nelepšilo se to, ba zhoršovalo. A tak musel strýc znovu k lékaři a s barvou ven a přiznat se k nevěře. Lékař si pozval na konzultaci i kyprou sousedku. Posléze se ani teta Boženka nevyhnula návštěvě u lékaře. A tak Boženka musela s pravdou ven. „Pane doktore, co jsem měla dělat, když jsem chtěla zachovat rodinu a zároveň jej vytrést? Vždyť mu to neublížilo a dostal lekci, na kterou dlouho nezapomene. Výtku přece jen od lékaře dostala. Dopadlo to dobře, strýc se už u sousedky nikdy neukázal a kožní projevy začaly pomalu ustupovat. Léčba zabrala. Stejně to trvalo několik týdnů, než byl zcela zdrav.“

Léto se překlátilo do podzimu. Toho roku uzrálo nebývalé množství šípků, a tak se všichni příbuzní, včetně rodiny tety Boženky, vydali na sběr. Šípky jsou moc zdravé a léčí mnohé neduhy. Proto všichni horlivě sbírali ty zázračné červené plody, které mají tak velkou moc.

Kulišárny tetičky Boženky – Venoušek jde do školy

Je 1. září 1958 a milovanému Venouškovi je právě šest let, a tak v tento den slaví nejen své narozeniny, ale i nástup do první třídy. Tímto dnem se stává, žákem 1. A. Celá rodina se raduje a nejvíce teta Boženka, protože bude mít od svého Venouška několik hodin volno. Už to potřebovala jako sůl. Péče o Venouška a svého muže ji velmi vyčerpávala, i když byla v domácnosti. Jsme všichni zvědaví, jak to Venouškovi ve škole půjde, zda paní učitelka zkrotí jeho temperament, spíše jeho neposednost, také jeho prostořekost a velkou zvědavost, hraničící až s roztomilou drzostí. Prozatím mu vše lehce procházelo, malému dítěti se vše lehčeji promíjí než školákovi.

Velké obavy měla z domovnice. Byla to baba „princmetálová“, skoro nic jí neušlo, na každého něco věděla a nenechala na nikom a ničem nit suchou.

„Paní Bařtipánová,“ oslovila tetu Boženku správcová domu. „Tak ode dneška je váš Venoušek školák. No, jsem zvědavá, jak mu to ve škole půjde, a to jeho chování, to bude mít asi pořád sníženou známku z mravů.“ Teta Boženka se jen usmála, a jelikož věděla, že musí tu ježibabu ihned usadit, měla hned pádnou odpověď: „Paní Krpálková, myslím, že byste spíše měla obrátit pozornost na svého manžela, aby necukroval s paní poštmistrovou, už i vrabci si o tom povídají, a nechat mého Venouška na pokoji.“ Celou zkoprnělou ji nechala stát v chodbě domu s koštětem v ruce a spokojeně odcházela domů. „To jsem si zas něco nadrobila,“ prolétlo hlavou tetičce. Ale za chvíli se tomu usmála a řekla si: „Patřilo jí to, vždyť si o to řekla.“

První měsíc proběhl pro Venouška celkem v pohodě, až na malé drobnosti. Jednou zapomněl doma pastelky, podruhé tužku, každý den něco. Sice to byly maličkosti, ale paní učitelka dala svou nelibost znát zápisem do sešitku. Strýc s tetičkou Boženkou přemýšleli, jak by paní učitelku potěšili, ale na nic nemohli přijít. Zato jednoho dne volal tetě domů pan ředitel, aby se k němu co nejdříve dostavila. Nevěděla, co se děje a Venoušek byl celý zaražený. Občas poplakával, ale nechtěl mámě nic říci. A tak se vypravila do školy. Pan ředitel se na tetu Boženkou přísně podíval a řekl: „Mno, paní Bařtipánová, jak to, že doma učíte svého syna sprostým slověm, to doma tak mluvíte? Paní učitelka chtěla po dětech přednést nějakou básničku a váš syn spustil:“

„Hovno to je stolice, p...l to je zadnice, p..a to je vagína, hajzl to je latrina.“

„Dál už jej paní učitelka nenechala mluvit, vyhubovala mu a stěžovala si na vás u mne. Jak mi to vysvětlíte?“ Teta nebyla chvilku schopná slova a po chvilce začala s vysvětlováním: „Především, doma takhle nemluvíme. Naopak, já si stěžuji, protože chlapec přišel domů ze školy a chlubil se, že děti o přestávkách takto hovoří. Manžel vysvětlil chlapci, co ta slova znamenají, a složil na ně básničku, které si paní učitelka, jak slyším, poslechla jen část. Kdyby si nechala hned vše vysvětlit, nemuselo dojít k nedorozumění a ke stížnosti.“

„První část básničky už znáte, druhá je takto:

Tato slova nežívá múza,
používá je jen lůza,
proto synu moudrý buď,
spisovně a správně mluv,
jinak moje pádná ruka,
potrestá nezdárného kluka.“

„Venouška trestat nebudu a očekávám omluvu od paní učitelky. Je pravda, že jsme jej nepoučili, že nesmí tuto básničku ve škole říkat.“ Nyní bylo na řediteli školy vidět, že není schopen slova zase on: „Jestli je to vše, odcházím,“ řekla teta a odporoučela se.

Teta přišla domů, Venoušek se posmutněle díval po mámě a očekával vyhubování. Nestalo se tak, jen teta byla smutná. Venoušek to vycítil a snažil se mámu potěšit. Celé dva dny sekal dobrotu, nepřinesl ze školy poznámku, doma pomáhal utírat nádobí, dokonce si ustlal i postel. To nebylo samo sebou, něco se dělo a také jo.

Ve školní kuchyni měli k obědu krupicovou kaši. Venoušek šel k paní kuchařce a prosil ji, jestli by mu nedala pro paní učitelku vtipnou kaši, protože maminka říkala, že když Pán Bůh rozdával vtipnost, na paní učitelku se nedostalo, a tak by jí chtěl udělat radost. Všichni se smáli, protože se po škole už rozneslo, jak si paní učitelka stěžovala u ředitele školy na žáčka kvůli neslušné básničce.

„Bohužel, vtipnou kaši už nemám, ale jestli chceš, dám ti obyčejnou krupicovou,“ řekla paní kuchařka.

„Paní učitelko, nesu vám krupicovou kaši, snad vám bude chutnat,“ řekl Venoušek a díval se, jak paní učitelka od něj bere talíř a ochutnává kaši z talíře. „Udělal jsi mi velikou radost, moc děkuji,“ usmála se na Venouška.

Všem, kdo očekávali výbuch zlosti nebo slzy, sklaplo. Divadlo se nekonalo. A paní učitelka byla v tuto chvíli naprosto báječná. Od té doby si teta dávala větší pozor na to, co před Venouškem řekla, protože se jí to vrátilo jako bumerang.

Hvězdy

Vždy jsem se ráda dívala na hvězdy; na nebi, na vánočním stromečku, ve vlasech, v odlesku očí. Zářící a pulsující zvláštním světlem, je v nich život. Smutek mi přinášely malé padající hvězdičky, sníh. Jak byly krásné, pokud se zachytily na rukavici, mohla jsem si je dlouho prohlížet, jen se na ně nesmělo dýchat, protože se ihned rozplynuly. Ani do dlaně se nesmějí chytat, zbude po nich jen chladná voda.

Maminka vždycky říkávala: „Na nebi jsou hvězdy věčné, ale na zemi je to jiné, tam odcházejí hvězdy spát. Někdy se probouzí a někdy ne. Mně také odešla hvězda, kterou jsem velmi milovala. Odešla neznámo kam, daleko ode mne, kam ji kdysi násilím odvěkli, protože měla žlutou barvu. Ale zbyla mi na ni vzpomínka, v tobě má milá, ty jsi ta malá hvězdička, pro kterou žiji a dýchám.“ A já se smířila s jejím vysvětlením.

V šestnácti je život nádherný a pokud jej sdílíte s první láskou, je ještě krásnější. Hvězdy na nebi jen pro vás září a láska se zdá být jak rozzářená hvězdná obloha. Jednou o Vánocích jsem zahlédla, jak maminka, svátečně oblečená, ukládá opatrně něco malého do kabelky a z kredence bere ještě sirky. „Kam jdeš?“ optala jsem se a hned dodala, jestli nemohu jít s ní. „Promiň, ale ne, tam kam jdu, chci být dnes na chvíli sama.“

Probudila se ve mně zvědavost a aby maminka nevěděla, šla jsem za ní. Vešla do kostela. Myslela jsem, že se jde jen pomodlit, ale ona opatrně vyndala balíček z kabelky, rozbalila jej, položila na oltářík a zapálila svíčku. Domnívala jsem se, že je to obyčejná svíčka, která se v kostelech běžně zapaluje, ale to, co jsem uviděla, vyvolalo ve mně úžas. Na oltáříku ležela

hvězda, vlastně malá žlutá hvězdička, a u ní lísteček. Na něm bylo napsáno: „Tak vidíš, naši hvězdičce je už šestnáct let.“

Maminka se nikdy nedozvěděla, co jsem udělala, nechala jsem si to tajemství pro sebe a když maminka odešla na věčnost, zapaluji každý rok na Vánoce žlutou hvězdičku já. Kam asi odcházely žluté hvězdy spát?

Přeji jim klidný spánek...

Soňa Klačerová

Kdysi jsem byla korektorkou-revizorkou v tiskárně, teď v důchodu se snažím být oblíbenou babičkou tří báječných kluků.

Obdivuji a čtu prózu i básničky svých milých kajmánek – kéž by se mně také podařilo napsat alespoň sloupek.

Zdenka Linhartová

Narozena: 13. 1. 1950 v Praze

Můj Kozoroh se stále pere se Saturnem – strmé vzestupy a ještě rychlejší pády – to je moje.

Vystudovala jsem francouzštinu a ruštinu na katedře překladatelství a tlumočnictví University Karlovy. V současné době hlavně vyučuji francouzštinu. Pletu se psychologům do řemesla – pracuji nejen s jazykem, ale i s lidmi. Bohatý to zdroj poznání i humoru. Nepřestávám žasnout nad tím, co všechno jsou žáci schopni vymyslet.

Jazyky miluji a češtinu zvlášť.

Je pro mne velkým dobrodružstvím s jazykem si pohrávat, prozkoumávat jeho možnosti a pokoušet se sama něco vytvořit. Avšak opravdovým potěšením je mi naslouchat tomu, co vytvořili jiní.

Mé životní heslo: Líná huba, holé neštěstí.

Transformováno do kajmanštiny: Kdo nepíše, tomu ať ruka upadne...

Konec spisovatelek v Čechách

Taky v sobě jistě máte vzpomínku na to krásné období, kdy se svět otevíral dokořán, dětské touhy se rozlétaly bez hranic, a kdy vznikaly první sny a představy o budoucnosti. Kluci chtěli být bagristou či kosmonautem, holčičky paní doktorkou nebo kadeřnicí, jak kdo.

Moje anglická vnučka Nikolka už má také jasno. Chce být spisovatelkou. Přesněji řečeno, chce být spisovatelkou, protože má za to, že už teď spisovatelkou je. Do školních písanek totiž píše pohádky, O Karkulce, O perníkové chaloupce, O třech prasátkách... Píše anglicky a vkládá do těch všeobecně známých příběhů svou bohatou obrazotvornost a fantazii. A já, skromná a vděčná účastnice této tvorby, se opět dmů pýchou.

Měla jsem potřebu se o své pocity se svou vnučkou podělit:

„Niki, já z tebe mám takovou radost! A víš, že já jsem taky vždycky chtěla být spisovatelkou?“

Nikolka se dlouze zamyslela a nevěřicně odpověděla otázkou: „Opravdu?“

„No opravdu, chtěla jsem se stát spisovatelkou jako teď ty.“

Nikdy nezapomenu na ten pohled plný pochopení, politování a soucitu, když to dítě proneslo:

„No vidíš, a nakonec jsi babička.“

Vánoční štěstí

Otevřela jsem oči a co nevidím. Na stropě u okna – pavouček. První reakce byla typicky ženská: honem smeták a hurá na pavouka. Pryč s ním, zničit, vyhodit, vymést...

Ale převážila ranní lenost způsobená nedostatečným spánkem a únavou. Vždyť je začátek prosince. Vypuklo předvánoční šílenství, zběsilé nakupování a všeobecné velké gruntování, kterému se, bůh ví proč, absurdně říká „vánoční“ nebo dokonce „sváteční“. Musíme se nejdříve zcela uzmítat, abychom si pak se strhaným úsměvem mohli popřát „šťastné Vánoce“.

Zaplavují mě pocity viny a neschopnosti, když v oknech okolních paneláků vidím, jak hospodyňky už mají napečeno, naklizeno a nazdobeno... A mně leze v pokoji pavouk!

Ale vždyť se přeci říká, že pavouci nosí štěstí! Tak já si dám raději pozor, abych si to vánoční štěstí samým gruntováním z domova nevymetla.

Kamenný telefon

Tenkrát o Velikonocích jsem se vypravila do malebné vesničky Chmelné. Za prvním jarním sluníčkem, za klidnou krásou jihočeské krajiny a hlavně za svou přítelkyní Miluškou. Po dlouhé cestě vlakem mě čekal ještě pořádný kus pěšky. Nevím, kdo tehdy řídil mé kroky, když jsem sešla ze správné cesty. Místo doprava jsem zabočila doleva, a už to bylo. Nevěděla jsem, že jdu špatně. A už vůbec jsem netušila, že se právě začíná odehrávat jeden z nejpodivuhodnějších příběhů mého života. Spokojeně jsem vychutnávala pohodu své osamělé pouti v pozdním odpoledni. Jisté podezření jsem pojala, až když se slunce začalo sklánět k obzoru a vesnička ne a ne se objevit. Zneklidněla jsem a rozvažovala. Budu muset zastavit nějaké auto a poprosit o radu. Auta mě mýjela různá a nebylo jich málo, ale já z nějakého neznámého důvodu stále váhala. Teprve když se za zatáčkou objevila stará zelená škodovka, bez rozmyšlení jsem zvedla ruku.

Za volantem sedí mladík v džínách, vlasy na ramena, koženou vestu na nahém tetovaném těle, kolem krku kožené řemínky, na zápěstí korálky. Prostě „týpek“. Už jsem se ale naučila nesoudit lidi jen podle vzhledu. Ochotně mi vysvětluje, že do Chmelné se jde opačným směrem a odsud že je to pěkně daleko. „No víte co, já vás tam hodím, dyť je to jedno, kudy jedu, vy byste se tam trmácela bůhvíjak dlouho,“ dodává posléze, sbírá nějaké krámy z předního sedadla a hází je dozadu. Trochu nejistě usedám vedle něho. Postupně si ale zvykám. Očima roztržitě bloudím po omšelém interiéru auta, až můj pohled spočine na přihrádce u řadicí páky.

„Pěkný kámen...“ poznamenala jsem hlavně proto, abych přerušila už poněkud trapné ticho.

„To je můj telefon. Když potřebuju, zavolám a vím, že to nahoře někdo slyší.“ Udiveně na něho zírám a on pokračuje.

„To není vobyčejnej kámen. Tady nedaleko je takový údolí a tam je možný tyhle kameny najít. My tam s kámošem chodíme a snažíme se přijít na to, odkud se vzaly. Třeba přiletěly z vesmíru, kdo ví, ale určitě to jsou poselství nějaký děsně vzdálený civilizace a mají nám něco říct... V tom údolí pěstujem marihuanu. To je taky takovej nevyřešený problém. Vona je zakázaná, všichni ji odsuzujou. Ta by se ale zakazovat neměla, protože je děsně užitečná. Jenom se musí správně užívat. V Holandsku už je legální. Tak my bojujem za to, aby byla u nás legální taky. Lidi to ale nechápou, protože tomu ještě nerozuměj. Jako tomu poselství kamenů.“

Držím v ruce poněkud krabatý, na dotek ale neobvykle hladký kámen, tvarem trochu připomínající mobilní telefon. Nevěřičně si ho prohlížím ze všech stran. Snažím se pochopit, co se to tu vlastně děje. Zda si ten kluk vymýšlí, tahá mě za nohu a zkouší, na co všechno mu naletím. Nebo má lehce nabráno, a já bych se možná měla začít bát, protože s drogami nemám vůbec žádné zkušenosti. Z rádia znějí U2 a stírají generační rozdíl. Raději měním směr hovoru, ptám se ho na muziku, na cestování a jsem ráda, že nacházíme společná témata. Pak mi vypráví o své dívce, jak se spolu chystají na dovolenou.

Konečně vjíždíme na náves ve Chmelné. Trochu si oddechnu a svižně vystupuji z auta. On také. Bleskurychle zvedá přední kapotu.

„Mám jich víc, jeden vám dám,“ vysouká ze sebe. Užasle zírám na lísku plnou zvláště ohlazených kamenů a pak na ten, který mi rozpačitě vložil do ruky.

„Když budete potřebovat, tak zavolejte,“ říká naprosto vážně. V mých pocitech se mísí údiv s pokorou, vděčností a potřebou darovat mu něco na oplátku. Jenže může vůbec něco vyvážit ten jeho dárek? Nakonec mu dávám kytičku, kterou jsem natrhala cestou.

„Pro vaši slečnu, třeba jí udělá radost.“

„To fakt udělá, vona má kytiky ráda.“

Bouchl kapotou, a dřív než jsem se s ním stačila rozloučit, byl pryč. Jako by se mi to všechno jen zdálo. Jako by nikdy nebyl. Ale byla jsem konečně ve Chmelné. A v ruce jsem držela ten kámen. Kamenný telefon.

Proč jsem se ani nepokusila zastavit nějaké jiné auto? Jak to, že jsem mávla právě na tu jeho starou škodovku? Nevěděla jsem. Dodnes to nevím. Jako by mě kdosi řídil. Kdosi, kdo věděl, že ten kamenný mobil budu jednou potřebovat. Párkrát jsem ho od té doby už zvedla – a zase položila. Asi proto, že ještě nebylo tak zle. Asi jsem cítila, že řešení je stále ještě v mých silách. Kamenný telefon dlouho ležel na mém nočním stolku, jako by byl jen vzpomínkou, dárkem na památku.

Až nedávno přišla jeho chvíle. Kamarádka se chystala do nemocnice na těžkou operaci. Šlo jí o život. A já si lámala hlavu, co jí dát s sebou jako talisman. Tehdy tajemný kámen najednou ožil. Nevím jak to, ale dal o sobě prostě vědět. Náhle jsem si byla jista, že tohle je to pravé. Ale já jí ten kámen nedám, já jí ho jen půjčím. Na tak dlouho, jak bude potřebovat, a pak mi ho zase vrátí. Aby ho mohla vrátit, musí

se přeci uzdravit. Vím, že mi ho vrátí. Vím to, protože jsem si na vlastní kůži vyzkoušela, že když se člověk někdy ztratí a neví, jak dál, vždy se najde někdo, kdo mu ukáže cestu, nebo ho dokonce kousek sveze. Nebo mu daruje kouzelný kámen.

Slávek Matějka

Narozen: 19. 1. 1947

Do padesáti jsem chtěl změnit svět, teď jsem rád na světě.

Obrigado, Madeiro!

Ó brigádo

Let mne tentokrát tak vyčerpál, že jsem nebyl schopen se během něho naučit portugalsky. Proto se v prvních chvílích na Madeiře špatně orientuji. Mám pocit, že jsem se vrátil v čase a jsem v budovatelské zemi. Všichni se na mne usmívají a volají „Ó brigádo“. Že by v pondělí byla nějaká celoostrovní brigáda? Teprve večer, když si čtu ve slovníku, je tajemství odhaleno – obrigado = děkuji !

Jazyky

Nesvítl světlo nad stolkem, u kterého s netbookem po večerech, když žena Marcela již spí, s poslední sklenkou píše poznámky. Ráno se svěřuji s problémem recepční, ta volá pokojskou, která si přivádí přítele. Výměna žárovky nepomohla, ale jsem ujištěn, že odpoledne bude vše v pořádku. Jsem hrdý, jak jsem to vyřídil.

Marcela se usmívá: „Když jsi opustil angličtinu, měla jsem pocit, že tvé španělštině docela rozumějí. Němčinou ale moc nadšení nebyli, zato francouzštinou se rádi pobaví, ale proč jsi končil bulharštinou, to nechápu.

Ale tví Madeiřané ti rozumějí.“

Psycholog

Restaurace lemují obě strany ulice a přetékají do postraních uliček. Jedna se tváří irsky, před druhou mají papoušky, kteří se perou s holuby, když jim chtějí sezobat krmení, na dohled naší terasy mají u restaurace zase lodní zvon,

ke kterému vybíhá zpocený kuchař a zvoní, že nemá pro koho vařit. My jsme ale nejlepší, my máme psychologa. Starší elegantní prošedivělý pán v dobře padnoucím obleku postává na chodníku před hotelem, na stolku má soudek s madeirským vínem a dostatek naleštěných skleniček. Na protějším chodníku rozkládá cosi jako dirigentský pultík, ale místo not je tam jídelní lístek. Představení může začít.

Protějším chodník blíž k oceánu slouží nejen jako běžecká trať, ale i jako promenáda, však se také naše čtvrť jmenuje Lido. Netrvá to dlouho a postarší dvojice se zastavuje u pultíku. Ona v dlouhých rozevlátých šatech, tři šňůry korálů přehozeny kolem krku, další šňůra omotána kolem zápěstí, přezralá beatnice. On v dlouhých šortkách, z košile s krátkými rukávy vykukují spálené ruce, čelo chrání kšilt, na nos se už stínu nedostalo, koloniální důstojník na penzi.

Náš muž se proplete mezi auty a diskrétně stojí opodál.

„Ano, to je jídelní lístek naší restaurace.“

„Vedete místní speciality?“

To je pokyn, aby přistoupil s úklonou blíž a zasekl udičku. Provádí dvojici jídelníčkem, následuje rozmáchlé gesto směrem k oceánu. Romantická dáma začíná být zvědavá.

„Počkejte, až si sednete na terasu, tady stromy brání ve výhledu.“

Všichni se otočili k hotelu.

„Mohu vás pozvat na aperitiv?“

Koloniální důstojník zahlédl soudek a sevřený šik skleniček. Je rozhodnuto, jde jim zavelet a za chvíli dvojice s plnými

skleničkami kráčí po schodech vzhůru, kde se jich ujmou číšníci.

Představení se za chvíli opakuje podle osvědčeného scénáře. Rázný přechod ulice, auta počkají, zastavení krok od pultíku, s úklonou přistoupit blíž, společné čtení jídelníčku, rozmáchlé gesto k oceánu, otočka k hotelu, připoutání pozornosti k soudku, opatrné převedení přes ulici, to by chybělo, aby polapené hosty někdo přešel, cesta vzhůru s plnými skleničkami do náruče číšníků.

Některé představení se nedohraje do konce, to pak končí úklonou a gestem oběma rukama, které znamená, že je nám líto, o co host přichází.

Z terasy tipujeme, která dvojice bude ulovena, kdo se jak zachová. Po dvou dnech nám to docela jde. Jsme na výkony našeho psychologa hrdí.

Vzdálenosti

Na Madeiře nezáleží na tom, jak je co blízko nebo daleko. Rozhodující je, zda je to vysoko nebo hluboko.

Madeira je jen 57 km dlouhá a 22 km široká, ale při cestě z Funchalu budete startovat z nuly a pod Pico do Arieiro budete v 1810 m a po pár kilometrech přistanete v Machico opět na nule. Z množství zatáček se zatočí nejen hlava a slabší povahy pak u oceánu krmí rybičky.

Květiny

Říká se, že Madeira je botanická zahrada Pána Boha. Je to pravda! Nemusíte zaslepeni zahradnickou vášní trhat potají

v botanických zahradách odkopky. Když vás nechytne hlídač, tak to určitě uvidí papoušci a nenechají si nic pro sebe.

Lacino nakoupíte v tržnici, nejen řezané květiny, ale i oddenky, hlízy, cibule, semena, jen si rozmyslete, zda máte ve skleníku topení. Ne všude rostou banánovníky do 800 metrů nad mořem. S odbavením na letišti není problém. To mi připomnělo, že před patnácti lety jsme si na letišti na Kanárech koupili kaktus a stále zdobí, přezimoval všechny pražské zimy na zasklené lodžii.

Jogging

Nevím, zda Madeiřané jsou posedlí sexem, ale během určitě. Sedíme na terase hotelu, zvolna se prokousáváme večerí a máme černé svědomí z pohledu na běžce. Ve Funchalu moc rovin nenajdete, a tak se jedna z hlavních tepen Estrade Monumental v podvečer mění v běžeckou trať. Osamělí jedinci se proplétají mezi turisty, ti otrlejší a ti, co běží na výkon, běží po ulici vedle chodníku. Je pravda, že každý řidič raději přibrzdí a vyhne se, než by běžce povozil na kapotě. Ke srážkám ale dochází mezi běžci, protože všichni ať běží z centra, či se vrací do centra, běží po chodníku blíž k moři nebo vedle něj.

Někteří běžci vypadají, že si jen sundali kalhoty a vyrazili na trať. Většinou jsou to sólisti, kteří prchají před manželkou a dětmi a rozzuřený šéf jim funí do zátylku. Skupinky jsou mladší a profesionálně vybavené. Probíhají před kamerami našich očí připraveni protrhnout cílovou pásku a postoupit na žebříčku úspěchu výš. Běžkyně jsou nejpestřejší, často ve dvou, kráska a ta druhá, vždy se štafetovým kolíkem – lahví vody v ruce. A co ta starší dáma, ta jistě neběží

do marketu pro zlevněné pleťové mléko, tváře má hladké, lýtka pevná, ta běží pro radost.

Mandarinky

V přístavu městečka Câmara de Lobos je na břeh vytaženo množství lodí, které potřebují opravu, či se již opravují. Na šňůrách visí žraloci máčky, vykuchaní a roztažení třískou vypadají jako králičí kožky. Suší se na slunci a ve vanoucím větru od moře.

Mandarinky, tak se přezdívá místním rybářům pro jejich načervenalé tváře, prý od větru, ale to ať vypráví svým manželkám. My je vidíme v místních barech hrát kulečnick nebo fotbálek, bavit se po těžké noci, kdy lovili ryby. Poncho – pálenka z cukrové třtiny se ochutí medem a citronem, doplní rumem a vznikne to pravé barvivo na tváře rybářů. Ten vítr se přidává v uličce, kde na kusu kartonu z krabice položeného na zídce se ozývá pleskot karet. Hraje se vestoje, hráči mají dost kibiců kolem sebe, křik a uštěpačné poznámky zaplňují uličku. Nikdo se však vážně nezlobí, patří to k radosti ze hry. Počítání po posledním štychu je tak rychlé, že se nestačím orientovat v pravidlech hry a беру výhru, tak jak mi ji mandarinka tiskne do dlaně.

Krajané

Proplétáme se ranní dopravou na Estrade Monumental a odbočujeme do uliček čtvrtě Lido západního Funchalu. První zastávka je na vyhlídce Pico dos Barcelos s krásným výhledem na město, záliv, oceán. Jihoameričtí indiáni pod vrcholovým křížem stíněným stromy tklivě hrají Hvězdy nad Splitem. Že by to byli titíž, které známe ze stanice metra Háje?

„Ahoj, nejste z Prahy?“

„Jo, jo Praha!“

Cestovatele potěší, když potká krajana, do košíčku padají dvě eura.

Monarchie

Nad Funchalem odbočujeme do uliček v Monte ke kostelu Panny Marie Igreja de Nossa Senhora, patronky Madeiry. Pod platany se zastavujeme u pramene Panny Marie. S údivem hledím na hrozen žen kolem něho, ale která žena by ho vynechala, když omlazuje. Ani já nic neriskuji a otírám si rukou s nabranou vodou čelo a oči.

Po schodech vycházíme stinnou zahradou ke kostelu, stranou zůstalo těleso zubačky, která kdysi spojovala Funchal s Monte do té doby, než se v roce 1930 roztrhl kotel lokomotivy a trať byla uzavřena.

V kostelíku se z nás stávají monarchisti a s pokorou nahlížíme do kaple, kde je pohřben poslední rakousko-uherský císař Karel I. Skládáme mu poctu salvou blesků našich fotoaparátů, abychom přivezli do vlasti svědectví o velikosti monarchie.

Lidé

Jsou úžasní. Pomatení turisté jim nevadí, rádi pomohou, nemusí to být pracovníci ve službách, ale kdokoli na ulici rád poradí. Ta zmrzlinářka se zamrzlým úsměvem byla výjimka.

Barmani nečíhají, kdo si dá panáka a kde se pak vyčůrá. Když to na vás přijde, můžete přijít kamkoli. U veřejných záchodů nemusíte mít strach, že budou jako u pražského metra, ani cent nechtějí, však vy utratíte své euroše tak jako tak.

Siesta

Cituji z průvodce: „Obyvatelé Madeiry neznají siestu, ale v poledne většina obchodů na jednu až dvě hodiny zavírá.“ Pes spící na terase domku nad přístavem asi průvodce nečetl. Spal, když jsme šli na vyhlídku, spal, když jsme se vraceli, spal, když jsme byli v přístavu. Zíval, když jsme opouštěli Câmara de Lobos.

Marcela Matějková

Narozena: 7. 8. 1949

www.marcela-matejkova-story.estranky.cz

Jednoho slunečného podzimního dne jsme při návštěvě Vídně vyhledali na základě informací z kanceláře Centrálního vídeňského hřbitova hrob mé prababičky a pradědečka. V počítačové databázi kanceláře byly přesně zaneseny údaje o datu a místu úmrtí manželů. Ale kde se vlastně narodili? Z jaké rodiny odcházela mladá dívka z Čech do Vídně vyučit se vyšivačkou a z jaké české rodiny pocházel mladík, budoucí majitel známého vídeňského krejčovského salónu? Není koho se zeptat.

Toto všechno mi táhlo hlavou na hřbitově ve vídeňském Maueru. A najednou mě to napadlo. Pokusím se zachytit své vzpomínky, jak se život v naší rodině od poloviny dvacátého století vyvíjel. Třeba mé paměti někoho z potomků zaujmou, třeba budou mít zájem vědět, jak žili jejich předkové. A když ne, tak nevadí, alespoň si některé události ze svého života připomenu a to také není k zahazení!

Jahody v zavařovačce se smetanou

*z cyklu **Bába, děda a my ostatní***

Dneska jsem byla poslední den ve škole, což mi všechny holky ve třídě závidí. Školní rok končí až za čtrnáct dní, já ale jedu do Prahy na operaci, už po osmé. Narodila jsem se totiž s uškrcenýma prstama na rukou, tak mi to ve Vinohradské nemocnici každý rok operují. Bába mi říkala, že poprvé jsem byla na té operaci ještě jako miminko, to mi prý byly teprve čtyři měsíce.

Mně to ale stejně nevadí, že mám takové ruce, děda říkal, že jsem šikovnější, než některé jiné děti, které mají prstíky v pořádku. Jen neumím chytat balón a to je škoda, protože venku si nemůžu s holkama házet s míčem, prý jim to kazím. Přitom Danda je o dva roky mladší, ještě ani nechodí do školy, a klidně si hází. Já jsem ale ráda, že aspoň někdo z naší rodiny si může házet. Mám takový dobrý pocit, že Danda hraje i za mne. Máma chce, abych si doma zkoušela vždycky hodit balónem o venkovní dveře a když od těch dveří odskočí, tak ho mám chytit. „Je to pro tvoje dobro, uč se chytat míč, aby ses jednou mohla zapojit do míčových her,“ takhle to máma vždycky říká, ale mně to nejde, takže se asi nikdy nezapojím.

„Marcipáne,“ děda mi totiž říká Marcipáne, „rychle do postýlky, ráno vstáváme ve čtyři, abychom byli v nemocnici na čas.“ Děda přijel už včera a zítra se zase se mnou vrátí. To ale musíme nejdříve naší lokálkou z Cerekvice do Chocně a odtud rychlíkem do Prahy na Masaryčku, jak tomu nádraží všichni říkají. Bylo prý pojmenováno podle našeho prvního pana prezidenta Masaryka. Ono se to nádraží teď jmenuje Praha – Střed, ale bába říkala, že kvůli tomu, že teď jsou

u moci komunisti, nebude si zvykat na nový název. A taky, že pan prezident byl opravdu vzácný člověk a zasloužil se o naši samostatnost a pro ni bude to nádraží vždycky Masarykovo.

***

Dneska jsem nastoupila do Vinohradské nemocnice na plastickou chirurgii. Tady už to znám, jen jsem byla zvědavá, s jakou holkou budu na pokoji. Teď už to vím, jsme tu dvě, ta druhá je stejně stará jako já a jmenuje se Maruška. Nemá pravé ucho, prostě se narodila bez ucha. Tak jí doktoři asi budou nějaké přišívat. S Maruškou je legrace, hned jsme vyběhly z pokoje na chodbu našeho dětského oddělení a skamarádily se s holkama z vedlejšího pokoje. Věrka má rozštěp patra, to se mi moc nelíbí. Sonička má popálené celé břicho a nožičky, ukazovala nám to. Byla s maminkou na hřbitově a chytly na ní silonové šaty. Úplně se prý na ní přiškvařily. My s Dandou máme taky silonové šaty, jsou bledě modré s volánkami a jsou strašně moc krásné. Až přijedu domů, řeknu Dandě, že si musíme dát pozor na oheň.

Hru s Věrkou a Soničkou nám překazila sestřička, obě s Maruškou máme jít zítra na operaci, tak nám teď budou poslouchat srdíčko, jestli je v pořádku, brát krev a musíme se vyčůrat do skleněné nádoby, které se říká šampuska.

Zítra přijede ze Všenor bába a bude na chodbě čekat celou dobu, než bude moje operace hotová. Na bábu se moc těším, ani se nebojím té operace, když bude bába kousek ode mne, hned před operačním sálem.

***

„Paní Molhancová, těch narkóz už měla Marcelka moc a na srdci se projevíly slabé šelesty. Nemůžeme riskovat další

narkózu. Letos budeme operovat v lokálním umrtvení,“ říká mladý pan doktor bábě a mě si odvádí na vyšetřovnu. Tady mě s paní docentkou Peškovou, kterou znám už od dřívějšíka, posadí do křesla, rozsvítí lampy nade mnou a začnou mi nějakým perem kreslit na ruku čáry, kde všude budou operovat. „Letos si vezmeme na paškál tu pravou ruku, aby se ti lepší psalo, ty jsi nám zase vyrostla a je z tebe školačka, když tě sem prvně přivezli, byla jsi takhle malé mimino,“ ukazuje paní docentka velikost toho mimina, tedy vlastně mne, když jsem byla malá. „Tady to prořízneme a tady a tady a tady taky. Kůži ti vezmeme z bříška a našijeme ji mezi prstíky. Na té ruce to nebude vůbec bolet, ale trochu to zabolí na bříšku, tam to nemůžeme umrtvit. Ale ty jsi statečná holka, ty něco vydržíš, vid’. Sestřička tě teď odveze na pokoj, dá ti injekci a pan zřízenec si pro tebe za chvílku přijede s vozíkem, tak jako vždycky.“

Za chvíli už mě po chodbě k operačnímu sálu veze takový hodný pán, je to někdo jiný, než vloni. Na dlouhé bílé lavici vidím sedět bábu, mávám na ni a vůbec nemám strach. Bába mi posílá vzdušnou pusou a ukazuje, že drží oba palce.

***

Opravdu, nebolí to, spíš jenom tak jako tlačí na té ruce. To jsem ale statečná, raduji se v duchu, říkala to přece i paní docentka. „Marcelko, teď to trochu zabolí na bříše, zatni zuby,“ slyším nějakého jiného pana doktora, ono je jich tam víc. Najednou to strašně bolí, zatínám zuby, chci být statečná a taky se bojím, aby se na mě paní docentka nezlobila. Teď už to nejde a já křičím, už je mi jedno, co si o mně paní docentka pomyslí.

Hodný pan zřízenec mě veze zpátky na pokoj a já vidím na chodbě bábu, jak brečí. „Marceluško, prožívala jsem to s tebou,“ říká a na vozík vedle mne pokládá chlupatého béžového medvídka se světlým čumáčkem. Pravou ruku mám zafačovanou jako obrovskou kouli, ale do levé beru medvídka a vidím, že je to on! Ten, kterého jsem obdivovala v hračkářství, a bába tenkrát říkala, že je moc drahý.

***

Jen co mě pan zřízenec zdvihнул z vozíku a položil na postel, obrátil se k Marušce a prohlásil: „Tak a teď bude nasedat tahle malá slečna.“ Ještě jsem jí stačila zamávat levou rukou a už vozík drncal po chodbě.

Sestřička mi přináší nějaký prášek, já jsem najednou taková lehká, je to příjemný pocit, ani už mi nevadí, že na vysvědčení mám dvojku ze psaní. Předtím jsem na tu dvojku musela pořád myslet a taky na paní učitelku, která se na mě zlobila kvůli ošklivě vyšité dečce na kanavě. To jsem si pak večer přála, aby noc trvala strašně dlouho a třeba ani nikdy neskončila.

Usínám a probouzí mě až vozík, který veze z operačního sálu Marušku. Měla narkózu, ještě spí a v puse má takový nějaký dudlík. To prý aby se neudusila. Mně je jasné, že musím Marušku hlídat, jinak by si mohli všichni myslet, že já za to můžu, kdyby se třeba udusila. Po nějaké době začíná Maruška kuckat, už je to tady, začíná se dusit. Letím chodbou, zavázaná ruka mě bolí, a já vbíhám do sesterny a křičím na sestřičku: „Maruška se probouzí a dusí se!“

Je noc a já pořád nemůžu usnout, tak strašně se mi stýská po bábě. Brečím a tisknu k sobě svého krásného, nového medvídka.

***

Dneska už se nám oběma daří o mnoho líp, já mám sice ruku jako bílou kouli, ale Maruška je na tom ještě mnohem hůř, ta má jako bílou kouli celou hlavu. Vyprávíme si všelijaké příběhy, já třeba o hodném pejskovi Astorovi, kterého má bába s dědou ve Všenorech, taky o panence, kterou jsem pojmenovala Máňa po naší bábě.

Obě se moc těšíme na odpoledne, je neděle a ve dvě hodiny začínají návštěvy. Sestřička nám dovolila, že je můžeme jít po obědě ven do parku vyhlížet.

Konečně jsme dojedly řízek s bramborama, oblékáme si pruhované župany a já lákám Marušku: „Pojď, půjdeme zadem přes oddělení velké chirurgie, tam operují břicha, vždycky ty lidi přitom musí rozříznout, je to určitě něco hrozného, ta chirurgie. Bába mi říkala, že její maminku otevřeli a zase hned zavřeli a ona pak umřela.“ Kráčíme ke spojovacím dveřím s nápisem chirurgie a opatrně vstupujeme na tajuplné území. Jdeme pomalu a najednou je mi všechno jasné: „Maruško, honem pryč, támhle je kapka krve, oni asi ty lidi tady vždycky pověsí na nějaký hák, aby jim břicho mohli rozpárát, a pak je operujou!“ Letíme pryč, konečně jsme u venkovních dveří, pak už na zahradě a z nebe na nás svítí sluníčko.

Brána ven je ještě zavřená a před ní se na ulici tísní spousta lidí, všichni jdou za někým na návštěvu. Pan vrátný je přísný a otevře až přesně ve dvě hodiny. Maruška si myslí, že on je tady určitě nejdůležitější hned po panu profesoru Buriánovi, toho obě známe z velké vizity, je to přednosta plastické chirurgie.

Brána je z kovových tyčí, mezi nimi jsou mezery a my obě těmi mezerami vyhlížíme nedočkavě ven. Já už je vidím, bábu i dědu! Bába má na sobě letní modré šaty s velkými bílými puntíky, ty se mi na ní moc líbí. Bába má nejraději modrou barvu, tak já taky, i když se mi nejvíc líbí zelená. Ale modrá je barva bábina a proto i moje.

Bába si jde popovídat s paní docentkou a děda zatím u nás v pokoji vyndává ze své kožené aktovky všechno, co mi s bábou přivezli. Největší radost mám z jahod ze všenorské zahrady. Ty jsou opatrně naskládány do velkého kelímku, takového, v jakém se na nádraží prodává pivo, s kterým pan prodavač chodí kolem vlaku ve stanici a volá: „Pivo, limo, horké párky!“ Děda má taky v aktovce pytlíček s cukrem, zavařovací sklenici se šlehačkou a dokonce i lžičku. Jahody přisype do zavařovačky, do toho přidá cukr a zamíchá, ví, že takhle to mám nejraději.

Vrací se bába a všichni tři máme radost, ve středu si mě můžou vyzvednout, jen se ještě musíme vrátit na převaz a pak na stehy, ale to už jen ambulantně.

***

Včera mě bába vyzvedla v nemocnici, paní docentka říkala, že se to hezky hojí. Ruku mi vybalili z obvazů, šití zasypali nějakým žlutým práškem a znovu zavázali. Ze zašitého břicha mi trčí nitě, to jsem viděla, když mi ho přelepovali a mně to připadá docela legrační, to pichlavé břicho.

S bábou jsme jely rovnou do Všenor, naši přivezou za týden ještě taky Dandu a spolu budeme u báby a dědy celé prázdniny, na to se obě dvě strašně moc těšíme.

Venku je velké horko. Na zahradě mi děda pověsil mezi borovice síťovou houpačku a já si v ní pěkně ve stínu hovím. Pode mnou leží pejsek Astor a já si čtu knížku Dášenska čili život štěněte. Bába každou chvíli vykoukne z okna jídelny a volá na mě nahoru na zahradu: „Marceluško, nemáš žízeň?“ nebo zase: „Na co máš dneska chuť k obědu?“ Mám chuť na buchtičky s krémem, tak je k obědu udělá. Už se mi na ně sbíhají sliny, bába je umí moc dobré, mnohem lepší, než ve školní kuchyni.

Kdyby tak tohle všechno trvalo až do konce života, to by bylo něco...

Nácvik oslavy Prvního máje

z cyklu Mé sladké dětství

Dnes je pětadvacátého dubna a naše škola bude v předstihu nacvičovat místo vyučování prvomájový průvod. Oznámil nám to včera o velké přestávce školním rozhlasem zástupce ředitele. Prý když už jsme dosáhli socialismu, kdy každý pracuje podle svých schopností a je odměňován podle svých zásluh, musí být letos průběh oslav Svátku práce co nejdůstojnější. Ještě pak něco říkal v tom smyslu, že i my, žáci základní devítileté školy, se musíme podílet na budování komunizmu, aby nastal co nejdříve, a všichni jsme dostávali zdarma vše, co potřebujeme. Ale to už zaniklo v halasu, kterým se projevílo nadšení žáků naší třídy nad tím, že se příští den ulijeme z vyučování.

Ráno podstupuji boj s mámou, která mě odmítá pustit na nacvičování průvodu, pokud si nevezmu přes pionýrský kroj alespoň svetr. „Uvědom si, že je patnáct stupňů a poprchává. Jestli nastydneš, tak já tě ošetřovat nebudu,“ rozčiluje se. Nakonec souhlasím s tím, že si pod bílou košili navleču tlustý angorský pulovr, což snad zástupce nebude považovat za závažné hanobení pionýrského kroje. „Ještě že jsem ti koupila tu košili o několik čísel větší, to jsi měla připomínky, že máš rukávy jako balóny a teď ti to bude dobré. A hlavně z toho nikdy nevyrosteš, kdo by kupoval pořád nové pionýrské košile,“ doprovází mě máma ke dveřím a já utíkám na autobus.

V úzké uličce mezi divadlem a školou se tlačí davy dětí od prváků až po zrudlé devátáky. Někteří už vyfasovali mávátka a barevné papírové kytky a třídní učitelé rozdávají

papíry s hesly, která budeme provolávat. Největší kluci, v doprovodu učitele praktického vyučování Pexy, odcházejí do školních dílen pro obrovské transparenty, na jejichž výrobě se podíleli žáci druhého stupně při povinných každotýdenních dílenských pracích. Já a moje kamarádka Líba si jdeme pro mávátka s třásněmi z barevného krepáku a chceme si vybrat ty nejzářivější barvy. Není to jednoduché, musíme se totiž prodat hloučkem kluků z šestky, kteří se přenesli do Francie, šermují proti sobě vyfasovanými prvomájovými mávátky a zuřivě se hádají o to, kdo z nich je d'Artagnan, Porthos, Athos a Aramis, přičemž samozřejmě největší rvačka je o d'Artagnana.

Ještě se seřadit podle tříd a vyrážíme za zástupcem ředitele, který obrovskému průvodu žáků největší městské devítiletky velí. Zahýbáme kolem divadla a míříme z centra směrem k zatravněnému placu vedle autobusového nádraží. Celou cestu voláme hesla, přesně v pořadí dle seznamu, přepsaného přes kopírák našimi třídními učiteli podle jednotného vzoru, určeného horlivým zástupcem ředitele. Začínáme zcela obyčejným „Ať žije První máj“, následuje stejně nenápadité „Ať žije Svátek práce“ a „Ať žije Sovětský svaz, náš vzor“. Po doznění každého hesla dá zástupce vpředu znamení vlajkou a poté všichni zařveme „hurá“.

Kolemjdoucí se zastavují a dost se diví, vždyť je teprve konec dubna, co to má proboha znamenat? Někteří si dokonce dovolí ťukat si významně na čelo. Náš průvod pokračuje za svým vůdcem, tedy zástupcem ředitele, zahýbáme kolem Domu služeb, kde se v obrovské výloze skví tablo s vyznamenanými úderníky z místní chemičky, a už se před námi rozkládá plac, kde máme pokračovat v nacvičování, tentokrát pozdravu

představitelům města a strany na tribuně. Ovšem zrada! Na travnaté ploše jsou dokola seřazené žluté komediantské vozy, zřejmě přijely v noci, a světští nyní staví na plácku houpačky, kolotoče a střelnici.

To už se ale zástupce vzpamatoval a operativně mění plán. Původně totiž učitelský sbor měl představovat politické představitele města na pomyslné tribuně uprostřed plácku a žactvo mělo obcházet kolem, provolávat hesla, mávat pionýrskými šátky a nadšeně zdravit. Zástupce ředitele teď vytváří z dlaní tlampač a volá, lépe řečeno, on do těch dlaní řve, abychom ho dobře slyšeli: „Děti, ty vozy soudruhů komediantů považujte za tribunu, obcházet je budeme kolem dokola po směru hodinových ručiček. Jinak pokračujeme podle plánu.“

Náš průvod obkličuje žluté vozy zrovna ve chvíli, kdy na řadu podle seznamu přichází heslo „Nekoukejte z okna dolů, pojdte s námi do průvodu. Hurá!“ Z maringotek se vynořují ženy s nápadně obarvenými vlasy, s dětmi v náručí, a pobaveně nás pozorují. Jejich muži dokonce přerušují montáž řetízkového kolotoče, otvírají lahve s pivem a zpovzdálí sledují kuriózní divadlo.

V tom z našeho průvodu vybíhá žák šesté třídy, dnes pasovaný na d'Artagnana, za ním Porthos, Athos a Aramis a heslo „Sovětský svaz náš přítel a vzor“ překřikují heslem nezařazeným do programu: „Jeden za všechny, všichni za jednoho!“ Jejich zmatená třídní učitelka nasazuje brýle, zblízka zkoumá papír, ale příslušné heslo, nabádající k jednotě ne a ne najít. „Tady je jenom Proletáři všech zemí spojte se, jak jen proboha změnu hesla obhájím před soudruhem zástupcem,“ děsí se zcela vyčerpaná třídní.

To už ale za zástupcem ředitele kráčí jen děti z první a druhé třídy, zbytek se rozutekl. Kolem žlutých vozů se válí papírové kytky a mávátka, dva komediantští kluci vlečou do jedné z maringotek protržený transparent s vyobrazenými autory Komunistického manifestu Marxem a Engelsem.

Ředitelská důtka nás onen školní rok neminula. Musím ale podotknout, že zástupce ředitele už nikdy poté nácvik Svátku práce nepořádal. Možná čekal, až naše socialistická společnost vybuduje komunismus a on se díky tomu bude moci spolehnout na uvědomělost školní mládeže i soudruhů komediantů.

Mirek Paulíček

Narozen: 21. 1. 1982

Vystudoval a nyní učí sociologii na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Je autorem monografie Nikdo se neodvází říci, že je to nudné.

Životní krédo: Nikdy nic nikdo nemá mít za definitivní – zvláště pokud jde o rukopisy...

Romance o podzimním výtržnictví

Vladimír dočetl knihu a shledal, že je zamilován do hlavní hrdinky. Chvilí přemýšlel o tom, zda je cit vzájemný, poté usoudil, že na tom nezáleží, a spěchal jí koupit nějaké květiny. Přinesl tři tulipány rozličných barev a vida, že dívka se před ním skrývá v pevné vazbě, vložil květiny mezi stránky. Voda z vlhkých stonků začala prosakovat do listů románu.

„Neplač, prosím tě. Chápu tvé dojetí, ale spíše jsem doufal, že tě alespoň maličko rozveselím,“ pravil Vladimír. Ve snaze ji utěšit začal jí zpívat romantické písně a hladil stránku po provlhlých větvích. Tiskařská barva se na mnoha místech rozmazala.

„Ale to si nesmíš malovat oči, když chceš plakat. Máš je teď celé rozmazané, ty jedna parádnice,“ poradil dívce Vladimír. Pak si ovšem vzpomněl na všechny útrapy, které hrdinka knihy prožila. Soucit naplnil jeho mysl, do jeho hlasu vloudila se něha.

„Pojď, budeme plakat spolu.“

Zlehka vzal knihu za jeden list a přisunul si ji blíže k sobě. Pomalu a tiše dopadaly Vladimírovy slzy mezi stránky. Ještě odložil stranou tulipány, neboť květinám jen zřídka svědčí sůl. Kniha byla brzy na některých místech úplně promáčená. Vladimír vytáhl kapesník a jal se sušit své i dívčiny slzy.

„Dovol, abych osušil tvá půvabná očka,“ říkal, zatímco otíral stránky. Potom se vysmrkal a povzdechl si. Zavřel oči. Sklonil hlavu a pomalu, tak aby dívka neucukla, políbil stranu sedmdesát tři.

„Jsi nějaká chladná, má milovaná, nemáš-li mne ráda, netaj to přede mnou, prosím,“ zašeptal Vladimír. Kniha mlčela.

„Asi je ti zima, vid'. Najdu ti něco teplého na sebe.“

Vladimír přinesl dlouhou šálu a otevřenou knihu pečlivě ovinul. Pohládl ji, chvíli se na ni zamilovaně díval. Znal již nazpaměť všechny, i ty nejskrytější záhyby jejího těla. Věděl, že na zadní straně obálky má maličkou skvrnku od kávy. Tento detail u něj vzbuzoval slastný pocit společně sdíleného tajemství.

Máloco pěkného však věčně trvá. Jednoho dne totiž Vladimír musel vypůjčenou knihu vrátit do knihovny. Dlouhá řada čtenářů se chystala také zažít chvíle niterného naplnění, intenzivně prožít nějaký čas s čarokrásnou dívkou. Vladimírovi bylo při této představě dosti nevalně, byl sklíčený, připadal si bezvýznamný, ba přímo nicotný. Chtěl být jen s ní – navěky. On a již nikdy nikdo jiný. Díval se z okna, jak vítr sbírá poslední lístky, které ještě zbývaly na stromech.

„Je podzim, padají listy, padají listy z knižních vazeb...“ pronesl Vladimír zamyšleně. Zasníl se a usmál. Přistoupil ke knize a několikrát ji obrátil, prohlížel si její pevné tělo, nasával její vzrušující vůni, dotýkal se její hebké pleti. Naposled ji políbil a otevřel.

„Odpusť mi to, prosím,“ pravil Vladimír a vytrhl svůj oblíbený list. Pak nalistoval jinou stránku a opět ji vytrhl. Ještě několikrát tento zruďný čin zopakoval. Zavřel knihu a sesul se k zemi. Tmu před jeho očima prořezávaly gejzíry krve, v uších mu zněl strašný křik, všude jen utrpení, bolest, beznaděj, smrt...

Když se probal, opatrně vzal zmrzačenou knihu a šel ji vrátit do knihovny. Byl strachy bez sebe, že bude odhalen. Nikdo si ale naštěstí ničeho nevšiml.

Celý se třesa vrátil se domů. Rozložil vytrhané listy kolem sebe a konečně se zas cítil šťastný.

„Teď už budeme pořád spolu, Dolores,“ řekl něžně a spěchal dívce uvařit cosi chutného k večeři.

Kunderův Janáček

Moucha vlétla do kávy a všechnu ji vypila. Muž s knírem se zahleděl do svého šálku, na jehož dně naříkala moucha, pod tíhou vypité kávy všeka nepohyblivá. Uchopil prázdný šálek a otočil jej dnem vzhůru. Moucha vypadla na stůl a bezradně se rozhlížela po okolí. Necítila se právě nejlépe.

„Vaše moucha mi vypila kávu,“ řekl muž s knírem servírce.

„To nebyla naše moucha, pane. Mouchy nikomu nepatří, nejsou to psi, jsou svobodné,“ odvětila půvabná dívka, otírajíc vedlejší stůl.

„Ale vypila mou kávu, to přece není jen tak,“ trval na svém muž.

„Když se budete topit v bazénu, tak máte jen dvě možnosti, jak zůstat vlastní silou naživu. Buď se naučíte plavat, nebo vypijete všechnu vodu a odejdete. Moucha zvolila tu druhou možnost,“ pravila servírka a jala se sbírat prázdné sklenice.

K muži s knírem přistoupil malý chlapec, uklonil se a pravil: „Pane, ta moucha vám to nemohla vypít. Je příliš nepatrná, aby se do ní vešel tak velký hrnek kávy.“

Moucha nemotorně přikyvovala a souhlasně bzučela. Muž s knírem pohlédl na chlapce. Nasadil si brýle, jeho tvář nabyla nepříjemně přísného vzezření. Nedaleko se povalující velký pes sklopil oči do misky s vodou. U klavíru sedící prošedivělý básník si poznamenal nový verš.

„A ty jsi, mládenče, moc malý na to, abys mohl poučovat dospělé.“

„To mi maminka říká také. Ale jsem v celé rodině jediný, kdo ví, že do jídla se nedává ten muškátový květ, který nám kvete na muškátech za oknem. Kdybych to stále někomu nepřipomínal, skončilo by to neblaze,“ namítl chlapec, prohlížeje si mužův knír.

Přísná ruka se napřáhla k autoritativnímu pohlavku. Pes si zakryl packou oči. Moucha začala kopat nohama. Prošedivělý básník ustal uprostřed verše s psaním básně a jemně položil prsty na klávesy. Servírka odložila ták se sklenicemi a něžně špitla:

„Alespoň v kavárně byste mohl nebít cizí děti...“

Ruka muže s knírem se zastyděla a bez hnutí visela v prostoru. Prošedivělý básník začal z rozladěných tónů skládat Janáčka. Moucha se pod vlivem nesnesitelné dávky kofeinu pokusila tančit. Udělala několik vratkých kroků.

Pak začala zvracet...

„Pane, už vím, kde máte tu kávu,“ řekl chlapec.

Rozladěný klavír se zasmál. Pes se v misce s vodou samým smíchem málem utopil.

Smějící se servírka přispěchala s hadrem řkouc: „Hlavně že se všechno našlo...“

Muž s knírem si opatrně sundal brýle, díval se do kávové louže a pohoršeně kroutil hlavou.

„Slečno, mohla byste mi prosím k další kávě přinést mucholapku?“

Básník si do básně připsal:

Vypije moucha dvě deci vína?
Když musí, pak jistě, ba hravě.
Však nedojde-li k otravě,
zahubí ji kocovina.

Párátko

Mojmír seděl na lavičce a čekal na tramvaj. V jeho kapse tála nevalně zabalená vanilková zmrzlina, na niž již zcela zapomněl. Chlad, který se mu od kapsy pomalu rozléval po těle, přisuzoval přízemním mrazíkům. Kolem se ploužil malý usměvavý dědeček, opíraje se o dřevěnou hůl.

„Už to namrzá, už to šustí, to bude rozbitejch držek,“ pravil stařík mile.

„To máte naprostou pravdu,“ přitakal Mojmír.

Dědeček šel stále dál, až zmizel Mojmírovi z očí. Tramvaj stále nepřijížděla a Mojmír si pomalu uvědomoval, že měl učinit něco docela jiného, než učinil. Měl přece pustit starce sednout. On o to sice dozajista vůbec nestál, neboť měl namířeno kamsi úplně jinam než na lavičku, ale mohl to být pohádkový dědeček. Vždyť ti v pohádkách si určitě umějí také vyčarovat nebo alespoň upéct buchty sami a nepotřebují, aby se s nimi někdo dělil. Jde jim jen o princip. Mojmír ho měl zkrátka pustit sednout a on by mu jistě splnil tři přání. Chtěl by umět hrát na klavír France Liszta z listu, potom hromadu lískových oříšků a sličnou děvku, jež by mu je louskala. A kdyby dědeček plnil pouze jediné přání, chtěl by asi jen ty oříšky. Přijela dosti plná tramvaj a Mojmír nastoupil.

Po celou cestu ho tiskla k tyči jakási dáma. Mojmír urputně přemýšlel, koho mu připomíná, až na to konečně přišel. Ta paní byla úplný Švejk. V životě si ho nepředstavoval jinak – snad jen byl opačného pohlaví. Měl najednou ukrutnou chuť vykřiknout na celou tramvaj: „Paní, vždyť vy jste úplnej Švejk!“

Švejkovitá dáma obrátila hlavu k Mojžírovi a pravila: „Studíte, mladíku.“

„Promiňte, prosím. To bude zřejmě zmrzlina,“ odvětil Mojžír omluvně, vytahuje ulepenou ruku z kapsy.

Na další zastávce dáma vystoupila a Mojžír s ní. Proč jen jí neodsekl: „Co je ti do toho, Švejku, nemáš žvejku?“ Půvabná slečna stojící za ním by to jistě ocenila hurónským smíchem nebo alespoň něžným zahihňáním. Obojí by mohlo pokračovat pozváním na něco s oříšky a následnými dlouhými desetiletými spokojeného společného života. Anebo ten mladík vedle – ten by to nepochybně také zaslechl. A byl to určitě nějaký rozhněvaný mladý muž, drobátko rebel a ve volných chvílích sochař. Ten by Mojžíra mohl dostat do dobré společnosti. Udělal by z něho hvězdu. „Podívejte, tohle je Mojžír a všem vám řekne, že vypadáte jako Švejci...“

Přesně jak to říkal ten pohádkový dědeček. Drobné kapičky deště zvolna přimrzaly k chodníku a vedle Mojžíra poněkud krkolomně uklouzl jakýsi muž. Mojžír si všiml, že muž má dolní končetinu ve velmi nezvyklé pozici, a tak vykřikl: „Probůh, vždyť vy máte zlomenou nohu!“

Muž, jenž se právě pokoušel vstát ze země, uslyšev Mojžírova slova, bezmocně zachroptěl: „Ne, noha ne...“ Potom se chytil za hlavu a omdlel.

Mojžír zavolal na kolemjdoucí slečnu, ať zavolá pomoc, ta zavolala na dámu, jež vypadala jako Švejk, ta zavolala na pána před ní a ten volal zase dál, až přijela sanitka a muže se zlomenou nohou odvezla. Když se vše na ulici opět uklidnilo, Mojžír usedl na obrubník a byl ze sebe nešťastný. Proč se ho jen nezeptal: „Jste v pořádku?“ Muž by řekl, že ano,

a mírně kulhaje, by odešel. V žádném filmu se přece nikdo jinak neptá, a proto se tam také nikdy nikomu nic vážného nestane. A on musí zrovinka říct takovou hloupost. „Vždyť vy máte zlomenou nohu.“ No co to je? Vždyť on, Mojmír, mu tu nohu vlastně zlomil. Snad se to nikdo nedozví. Raději vstal z obrubníku a utíkal pryč.

Třikrát oběhl dva domy a vešel do vetešnictví.

„Dobrého dne přeji, máte zde nějakou veteš?“ zeptal se Mojmír prodávajícího.

„To si piš, kluku. Jakou bys rád?“ pravil vousatý prodavač v khaki uniformě.

„Rád bych nějakou veteš pro tetičku.“

„Tak pro tetičky tady mám tuhle speciální veteš. Přinesla mi to sem kdysi slavná zpěvačka s uměleckým jménem Ondráčková,“ řekl prodavač a podal Mojmírovi párátko.

„Nu, já nevím. A nemělo by to být spíše cosi většího? Vždyť pro tetičku...“

„Ale mladý pane, dokážete si představit, jak bude nadšená, až zjistí, že jí do malého bytu nepřibude žádná velká věc, a může tudíž mít doma ještě chvíli pocit dostatečného prostoru?“ přesvědčoval vetešník.

„Co mám s vámi dělat, šéfe, tak mi to nějak zabalte,“ řekl Mojmír a zaplatil za párátko a balné.

Doma daroval párátko zpěvačky Ondráčkové tetičce, jež z něho byla velmi nadšena, neboť se konečně zbavila kusu dentální nitě, který jí zůstal před dvěma týdny uvězněn mezi zuby. Mojmír se díval na tetičku, jak vyhazuje použité párátko do odpadkového koše, a říkal si: „Proč jsem jí jen nedaroval

něco většího? Třeba medvěda – toho by nevyhodila.“ Potom se ale podíval na přešťastnou tetičku, která se konečně zbavila nepříjemné dentální nitě, a pomyslel si: „Ne, nic jiného jsem kupovat neměl. Udělal jsem to dobře.“

Helena Procházková

Pracuji jako lékařka, manželka, matka a šťastná babička. Mám 4 vnoučátka. Jedno v Praze a tři daleko, až v USA.

Proč píšu? Baví mě skládat písmenka. Píšu co mě napadne, verše, pohádky, zamyšlení. Ráda se pokouším slovy vyjádřit co vidím. Jsou to takové obrázky z písmenek, protože neumím malovat, abych je zachytila i pro ostatní. Mám taky svou fiktivní Marii, která prochází různými situacemi, se kterými se musí sama vyrovnat. Taky jsou to obrázky života. A když mi je ouvej, skládám si takové malé „blbosti“, jen tak pro odreagování.

Po absolvování internetové verze Daru slova jsem našla nové kamarády, se kterými je mi dobře.

Řeč rukou

Slepcovy ruce vidí. Vnímají sebemenší nerovnosti, čtou, vedou, chrání, jsou středem života.

Prsty vidí její hladkou pleť lehce zrudlou studem. „Vidíme tě, jsi krásná, máš jemné husté vlasy, souměrný drobný obličej, smyslné rty... jsi tak krásná...“ Pátrají po jejím těle, sledují každé zachvění její mysli.

„I my tě vidíme, máš pevnou hrud' a silné ruce. Ty nás určitě udrží... a jakou máš zajímavou tvář, víčka se ti chvějí. Hladké čelo, oči, nos, rty, brada, rty.“ Prohlížíjí si jeho tvář.

Prsty se proplétají, vidí se vzájemně, sdělují si své pocity, hovoří spolu.

Netřeba slov...

Klavíristovy prsty vesele pobíhají po klávesnici. Synkopy jim dávají sílu a chuť do tance. Ruce přenášejí rytmus srdce. Nepřestávají, neznají únavu, nepotřebují odpočinek.

Ozve se trubka. „Teď mám sólo já!“ Prsty se zklidní v jemném tichém podkreslení jejího tance. Vystřídaly svůj živočišný rej za jemný vánek, kterým pokryjí prostor jako tenkým závojem. Trubka tančí v rytmu synkop. Klavíristovy ruce jí neúnavně pomáhají...

Ruka se probudila v jeho pevném stisku.

„Držím tě pevně, neboj se, udržím tě, neupadneš, kdybys zakopla.“ říká jeho ruka.

Dotek a stisk není vtíravý, neodbytný, je pevný, silný, spolehlivý.

Její ruka má pocit úplného klidu, bezpečí, jistoty a zázemí. Opětuje pevný stisk.

„Věřím ti, i já jsem pevná, i já tě udržím, pokud mi síla stačí.“ Pomalu její stisk polevuje, schoulena opět odchází do spánku. S lehkým dotekem jeho tváře ruka usíná ve šťastném, jemném bezpečí.

Ten pocit klidu zůstává.

Hrubá ruka s vrásčitou, tvrdou kůží odpočívá na dubovém stole. Dnes má za sebou zas mnoho hodin práce. Těžká železa a černý olej zanechaly své stopy. Zůstávají jako trvalá připomínka, každým rokem zřetelnější. Byla ruka někdy jemná? Už si ani nepamatuje na dětské hry, na máminu velkou teplou ruku, ve které se schovávala cestou přes silnici. Bylo to někdy?

„Dej nám ještě jedno,“ slyší z dálky v hluku zšeřelé místnosti. Tvrdá ruka dál odpočívá. Přemýšlí. Poznává ještě někdy tu něhu, na kterou už téměř zapoměla? Vzpomínka na dětství se vrací. Doma čeká malý vnouček, který rád chytá malou ručkou ten veliký pevný prst. Má v něm svůj pevný bod, svou oporu. Drží se ho jako hrazdy. Směje se a pokřikuje na tu velkou tmavou ruku. Ta se velice opatrně dotýká droboučké ručičky.

Jednou se v ní ta malá jemná ručka schová cestou v parku. Velká ji bude chránit, ošetřovat, jako mámina ruka ve vzpomínce chránila ji.

Máminy unavené ruce na chvílku uvadly na klíně. „Tolik práce máme ještě před sebou a kolik jsme jí už udělaly? Ani nevíme. Neumíme už spočítat ta sevření, pohyby, přenášení a zvedání,

a té vody, horké i studené, kolik jí kolem nás proteklo. A ještě odnést, udělat, zvednout, umýt. Tolik práce ještě na nás čeká...“

V kolébce neklidně zavrňelo dítě, malé, bezmocné. Má asi špatné sny, nebo ho něco bolí?

Ruce obživly, spěchají pomoci tomu robátku. Jemně je pohladí, lehce urovnají peřinku a tiše, lehounce je uklidňují.

„Spinkej, milovaný, jsme tu. Neseme ti klid, jistotu, bezpečí.“

Maličky se zklidňuje, tiše a spokojeně zas usíná.

A ruce dál pokračují v načaté práci. Potichu, aby malého neprobudily, přenášejí, zvedají, perou, myjí.

Nesmělá ruka ve vlahém jarním večeru náhle vnímá chvění srdce. Nový pocit, který ještě nikdy nezažila. „Co se to stalo?“ Rozhlíží se kolem. Nic nového nevidí. Jako jindy je tu jen jiná ruka. Ta, se kterou se dělí o práci, vedle které se prochází, naproti které občas drží horký šálek kávy.

„Tak proč je tu najednou něco nového? Nový horký pocit, nový tlukot někde daleko. Co to je? Někde blízko je krásné teplo. Vlahý vánek přináší příjemnou vůni. Odkud?“ Jde za tím příjemným pocitem, za tím okouzlením.

Opatrně se blíží. Ano, tady je to, tady je ten nádherný pocit blízko jiné ruky, blízko milované jiné ruky. Opatrně, velice opatrně a pomalounku se blíží, jen ji nepoplašit...

„Mohu? Smím?“ dovolí si jen krátké přiblížení, jen jako motýlí dotek. „Prosím, smím?“ Milovaná ruka se otvírá, září nádherným teplem. V tom teple obě splynou v jeden oslňující žár.

„Ach, zůstat tak navěky...“

Chorá ruka se bezmocně svírá v křeči bolesti. Hledá pomoc, hledá lásku, hledá konec utrpení. Umdlévá únavou. Chabě leží na bílém plátně, odpočívá, čeká na úlevu.

Bledá ruka na bílém plátně v šeru pokoje splývá v jednu barvu. Ticho ruší jen tikot hodin a již klidný dech spícího. Spánek přináší úlevu. Po chvíli chabé prsty po paměti hledají teplo, aby se zbavily zkřehlosti.

„Tady je...“ čekají, tápají, doufají...

Pomalů se jim vrací síla, životadárné teplo je probouzí.

Už je lépe, zas se vrátí klid, doufají...

Ruce se stříbrnými prsteny nezúčastněně střídají dotek stolu a sklenice nepřiliš studeného vína. Kolem je hluk připomínající písničku. Tóny klavíru, kytary a zpěvu zanikají v hluku slov.

Cizí tváře se spolu baví, cizí ústa občas pijí laciné víno, nebo lahvové pivo. Cizí ženské tváře se po několika sklenkách usměvavě a stále hlasitěji mezi sebou baví. Dávají na odív svůj šarm, svůj domnělý šarm.

Minipes na jednom klíně se udiveně rozhlíží. Malá černá očka si prohlížejí ruku s prsteny, malý jazyk ji opatrně olizuje. Bere ji na vědomí jako svého přítele, o kterého pečuje. Taký nezúčastněně prohlíží svět kolem.

Najednou se zvuk v sále mění. Rytmus pobízí ruce k pohybu. Prsty vyťukávají veselý pohyb synkop, pak ruce potleskávají, jako by malé kapele udávaly takt. Nebo kapela vede ruce? Kořeněně sametový ženský hlas umlčuje hluk slov, všechny uši poslouchají, hlavy i ruce se pohybují v rytmu.

Zpěv vystřídá trubka – a ruce tleskají. Tleskají dík sametovému hlasu. Další dík, když trubku vystřídá saxofon,

pak klavír, kytara a zase zpěv. A znovu dokola klavír, saxofon, zpěv, kytara, trubka...

Mezitím ruce vyťukávají na stole synkopy. Víno už není tak obyčejné, okolí není tak cizí, ruce už nejsou nepřítomné.

Na druhém konci místnosti sedí na svém místě starý pán. Drobný, usměvavý, více než osmdesátník v elegantní hnědé košili s perleťovými knoflíčky. Spokojeně si přizpěvuje a upíjí ze sklenky bílého vína. Občas se skloní ke své společnosti, sportovně vyhlížející sedmdesátnici. I ona se lehce pohybuje v rytmu synkop.

„Nakonec, je to hezký večer,“ libují si ruce se stříbrnými prsteny.

Cestou okolo starého pána se zdraví s jeho rukama, vesele si sdělují dojmy spokojenosti. Starý pán na rozloučenou dvorně políbí ruku se stříbrnými prsteny. Galantnost ze světa nezmizela.

Ruce už nejsou samy. Svět není celý suchý a nepřítomný.

Zmatená ruka marně hledá oporu. Je bezradná bolestí, které se nemůže ubránit. Bolest vysílá celé tělo a ruka se snaží tělu a duši pomoci.

Hledá, tápe, pátrá nepravidelnými trhanými pohyby kolem. Tělo ji neovládne a ona nepomůže tělu.

Zdánlivě náhodně nachází vlahou, jemnou, pevnou jinou ruku. Ta ji jemně uchytí, pohladí a drží ji. Ještě chvíli nešťastná ruka tápe, nevěří, že není sama, že pomoc je blízko. Po chvíli se uklidňuje a slabým stiskem děkuje jemné ruce za pomoc.

Stačí dotek a bolestí zmožená ruka se uklidňuje. I tělo a duše je klidnější. Bolest zůstává, ale duše ji snadněji přečkává.

Třesoucí se slabá ruka drží tu mladší, ještě pevnou. Vzájemně si předávají myšlenky. Stará ruka se té mladší drží jako záchrany.

„Ne, nepustím tě, už nemám moc sil, ale všechny věnuju, abych si tě udržela...“

Mladší ruka se jí snaží předat část své energie, trochu síly a jistoty. Jemně si prsty pohrávají, uklidňujícím rytmem si palce povídají o svých pocitech. Pak si i ostatní prsty začnou něžnými dotyky sdělovat své dojmy a vzájemná vyznání. Občas se stará třesoucí ruka ostýchavě vzdálí. Jako by nechtěla tu mladší svazovat...

„Neutíkej, neschovávej se sama se svým smutkem, já ještě mám dost sil, předám ti je.“ Snaží se ta mladší.

Starší stisk vděčně přijímá a pokračuje ve svém němém vyznání.

Poslední stopa slabého stisku zůstane navždy vryta v paměti dosud silné ruky. Stopa stisku loučení nevymizí. Loučení v bolesti, smutku, vysílení a touze po vykoupení.

„Kdybych ti tak mohla ulevit, zmírnit bolest, přinést klid a spánek, tiché zapomnění,“ prosí bez naděje na vyslyšení.

„Taky jednou nebudu mít šanci,“ uvědomuje si.

Máminy ruce láskyplně objímají holčičku, která ještě nedávno vrněla a broukala v proutěném košíku. Svou malou, milovanou dcerušku. Ruce hladí hlavičku holčičky, která v jejich paměti vždycky bude tou malou, ale která dnes už je taky mámou. Snaží se odsunout zbytky bolesti, ve které před několika hodinami dala život novému milovanému tvorečkovi.

Malý drobný chlapeček ještě neví, co ho v dalších hodinách a dnech čeká. Bojí se a brání se prvním pláčem.

„Neboj se, vezmeme tě a přivineme, cítíš teplo? Schovej se, zase budeš mít kolem sebe bezpečí jako v těle své maminky. I my tě ochráníme. Vnímáš, teplo, klid a bezpečí?“

Malý tvoreček znovu usíná, jeho strach odchází. Už mu nic neublíží.

Ruce objímají milého vnoučka, chrání ho. „Neboj se, nedáme ti ublížit, budeme tě chránit, dokud budeme mít byt' jen zbytek síly.“ Jemně ho přivinují a jedna ruka na peřinku poťukává v rytmu tepu srdce, které tvoreček vnímal, když rostl u své maminky. Malá ručička uvolňuje pěstičku a klidně odpočívá po těžké cestě na denní světlo.

Je tu nový život, pro který stojí za to nevnímat únavu.

Prázdná ruka lehce podpírá skloněné čelo. Vnímá vlahý večerní vánek babího léta a vzpomíná, jak kdysi vnímala tlukot něčeho jen mírně vzdáleného a s rozechvěním čekala, až se druhá ruka přiblíží a až si předají to žhnoucí teplo. Z paměti se vynořuje vzpomínka na malou hlavičku, kterou lehce hladila a na kolínko, které ošetřovala. Kolik pohybů, stisků a doteků si pamatuje. Každý zanechal malou nebo větší vzpomínku. Ve třpytu úplňku se mnoho doteků ze vzpomínek vynořuje a vrací. Jsou živé, jako by se odehrály před okamžikem. Mlha babího léta, prozářená úplňkem, vrací vzpomínky. Ruka, lehce podpírající čelo, už není prázdná.

Mozaika ze zapomenutých kamínků

Zapomenuté kamínky vysypané na bílém ubrusu připomínají mozaiku. Roky odpočívaly v krabici uschovány před prachem života. Vzpomínky na prchavou letní lásku, na západ slunce nad klidným mořem nebo tající sních na okraji sjezdovky, odpočívaly s nimi.

Mnoho kamínků zůstalo roky na dně skříně. Stejně zůstaly zapomenuty vzpomínky na loučení a poslední polibek, na místo, které už nikdy nenavštívím a na koutek, který s kamínkem zůstane navždy se mnou.

V tlumeném světle lampy teď ožívají obrazy, zvuky a slova. Vracejí se vůně a doteky, perličky slz i smíchu, smutek odchodu i radost z návratu. Kamínky se pomíchaly. S nimi i vzpomínky. Některé ztratily dříve jasné barvy a smísily se s těmi věčnými. Dohromady vytvořily barevnou mozaiku světél, odlesků, stínů i jiskřiček. Doprovází je symfonie tónů, zvonků a zvuků. Mozaika vzpomínek teď může ožít. Najde každý kamínek tu svou krásnou nebo smutnou? Budou všechny vyprávět? Každý ale má své místo, i když tu svou vzpomínku ztratil.

Pestrá mozaika na bílém stole se mění, když si prsty pohrávají s kamínky.

Dagmar Šmídtová

Narozena: 1952 v Praze

Dětská role v divadle v Braníku („Naši Furianti“). Po nepřijetí na UMPRUM vystudovala ekonomii.

Od něčeho kousek – trochu poezie na střední škole, pár povídek, korektury v různých časopisech, následně s manželem redaktorkou Journalu LHS. Prostě stále začátečník...

Celou svou duší dává na papír to, co ji bolí, co ji rozesměje, v co věří.

Písmenka a slova

Jak se vlastně naučit psát?

Dalo by se říci, že tato otázka mně vrtá hlavou již několik desítek let. Jisté je, že mám pocit, že slova se mají spojit v myšlenky a pak by se snad mohly objevit na papíře. Hezká představa.

Ale chyba lávky. Ty myšlenky mě většinou potkávají v noci, když se marně snažím usnout a náhodou si zapomenu vzít prášek na spaní, což je vlastně skoro denně. To mně lítají jedna za druhou, přímo rychlostí světla, nebo spíše tmy, protože mám zhasnuto. Už jsem několikrát v noci vstala a na připravený papír jsem chtěla všechny zachytit. Ráno po přečtení jsem je roztrhala a vyhodila. Co s hloupostmi.

A tak místo, aby se mně plnil šuplík sice nepovedenými příběhy, plnil se mi koš na smetí.

Občas se mi podaří v noci na chatě vstát, sednout si k počítači, dívat se na mírné vlnky tekoucí Berounky a psát. Když nemohu najít slovo, které mám někde v podvědomí, jdu přiložit do kamen a praskání dřeva mě odnese zpět do snů a příběhů starých rybářů, které si nechávám vyprávět. Jen je správně zachytit do paměti.

Na druhém břehu řeky probleskují světla malých chatiček, která stojí jedna vedle druhé a připomínají skromnost a kamarádství našich předků. Řeka nese písně kytar z nedaleké hospůdky. A tak sedím na své maličké verandě, pes mi oddychuje u nohou a já skládám slovo ke slovu. Někdy mně nějaké zase vypadne a já se v duchu vztekám, že na to nemohu přijít. Že by už skleróza? Pak se zase rychle vracím k textu,

měním slova za jiná a snažím se pohroužit do těch myšlenek, které mně před tím utíkaly. Miluji to nádherné ticho. Píši o řece, lidech a o citu. K ránu zavřu počítač, naložím kamna a mám pocit marnosti, protože to nikam nevede. Usnu vlastně jen únavou.

Ještě jednu takovou chvíli mám. Když jdu se svým psem pozdě večer na procházku, povídám si s měsícem a hvězdami, to mně příběhy padají z nebe jako ty hvězdy. Povídám si je nahlas, v domnění, že si je takto více zapamatuji. Pes Benny mě poslouchá, lidé by si mysleli, že jsem blázen. A tak sbírám jednu myšlenku za druhou, jedna hvězda, jeden příběh. Celý můj život se v nich odráží. Slova jsou jako rozpálené kameny, myšlenky jako dusot koní. Občas vyskočí z řeky ryba a já hned přeskočím na jiný příběh, je jich tolik, že má paměť už nemá sílu. Vracíme se zpět, než otevřu počítač, myšlenky jsou fuč. Sedím u něj a zírám do prázdna.

***

Teď právě přišel můj pes, kterému se zdálo, že je nějak dlouho sám v té tmě nočního pochrupování a že mu chybím. No alespoň někomu. Večer, když jdeme spát, mu alespoň vyprávím psí pohádky jen tak z hlavy a věřte, nevěřte, on poslouchá.

Tak jak se vlastně naučím psát?

Alua Aloha Kajmou

Zavelel na mě a mou mladší sestru táta, když jsme si u táboráku z buřtíku vyráběly černé uhlí. Plameny sálaly do vysoké výšky, a tak to ani jinak dopadnout nemohlo. Ale to teploučko a ta záře.

„Víte, že to nesmíte jíst tak zuhelnatělé,“ pokračoval táta ve svém výchovném monologu. Jistě, že jsme to věděly, říkal nám to pokaždé.

Ale nám vyrazilo dech to, co na nás táta předtím zavolal. Nevěděly jsme, co to znamená, ale poslušně jsme uhasily oheň, pusy jsme si nacpaly zbytkem buřtíků a celé umaštěné a špínou od ohně zkrášlené jsme se tmou šouraly za tátou k chajdě. To zase bude od mamky mazec. Byla už opravdu veliká tma a když jsme se ohlédly, ani plamínek na cestu nám nesvítíl. A v té tmě, někde na druhé straně zahrady pobíhal náš pes Denny.

„Denny, Alua Aloha Kajmou,“ zavelel táta podruhé a Denny se přiřítíl, jako by mu v patách hořelo. Poslušně si to šinul pánovi vedle nohy. Ten pes tomu rozuměl, pomyslely jsme si.

„Denny je chytřejší než my,“ zamumlala má mladší sestra.

V chatě jsme se šly ihned umýt, aby se mamka nezlobila.

„Co je s těmi děvčaty, vždyť jim to musím vždy několikrát připomínat“ podivila se mamka.

„To je v pořádku, prostě jsou dnes hodné.“ A teď už táta jen zašeptal:

„Alua Aloha Kajmou“ a mamka už nosila na stůl vařící šípkový čaj a prohýbala se pod tíhou mísy s napečenými vdolky.

„Nebude děvčatům špatně, nejdříve buřty a pak vdolky?“ měla strach maminka.

„Neboj se, dnes je výjimečný den“ upokojil ji táta.

A tak jsme seděli potichu u stolu, cpali se vdolky s malinovou marmeládou a jen praskání dřeva v kamnech příjemně podněcovalo naši mysl ke sváteční náladě. Denny se hřál u kamen a pomalu usínal. Do spacáku jsme se zachumlaly bez reptání a místo pohádky na dobrou noc jsme si stále opakovaly ta tři slova: ALUA ALOHA KAJMOU. Je to snad kouzelné slovo? Možná, že nad tím přemýšlel i náš táta.

Libuše Šnoblová

Původně jsem chtěla být chytrou horákyňní, ale jelikož jsem nedonošená, jsem polospisovatelka. Pozoruji a píši stylem bazarového punku hlavně o něžnosti a zázraku setkávání. Mám ráda svoji rodinu, PP, Evu, Lídu, Laděňku Myrtó, Jitku Vostrou, některé spolužáky ze základky, tedy hlavně Míšu a Michala a také Amadea Mozarta. Toho posledního zvlášt' ve formě Formanova filmu a čokoládových koulí s marcipánem. Pokud bych měla vyslovit své krédo, je nejblíž Sokratovo „Vím, že nic nevím“.

*A jsem přesvědčena, že není zbytí, než radovat se z bytí. Tak se raduji. Pro svůj profil proto používám pseudonym jako důkaz.
Li Pie 17 Ávolbonš*

Venčení v c moll

(učitelce, která o tom neví, Zdeně Salivarové)

Trubkin Houslovič, barový houslista (63 let), došel za ranního kuropění až skoro k domu, ve kterém bydlel, v 1+1. Náhle se musel rozkročit v mezeře mezi Fiatem a Oktávkou a vytrénovanými prsty si začal tam dole rozepínat knoflíčky. Napětí vypité litrovky vína a nepočítaných panáků již bylo nesnesitelné a ještě ke všemu se nemohl strefit do dírek.

„Kurvafix, proč ty kalhoty nemají zip!“ nadával romantickým tenorem tak hlasitě, že kuropění málem přestalo pět. Už si nevzpomněl, jak se mu minule u nyní tolik žádaného zipu tento zasekl a bolest na údu, který se zčásti uskřípnul mezi jeho zoubky, pak byla příšerná. Zároveň mu prolétla hlavou vzpomínka na dobu, kdy hrával na luxusní zámořské lodi Aloha. Když měl orchestr pauzu, tak s chlapama močili do mramorových mušlí zdobených zlatem a soutěžili, kdo zasáhne svým intimním vodopádem „pind'ourka“ barokního anděla, který tam byl zřejmě k tomuto účelu nastražen, aniž by dekoratér respektoval, že andělé jsou bezpohlavní. Přitom řvali aluaalohakajmou..., protože měli plné zuby havajských košil s palmama a míchaných drinků Sex on the Beach, které se pak pravidelně vracely přes palubu do moře. Celé to dávání a zvracení, to „carpediem“, pak diskrétně překryla první, druhá a stá vlna. A bylo uklizeno. Rozdováděné partnerky mezitím tančily jak o smrt v modelech od Diora a při La Palomě se tiskly na pronajaté tanečnice, vášeň ale nepřicházela.

Trubkin se vymočil, aniž by si všiml, že neznámá dáma s psíčkem za jeho zády krouží hlavou, až si ji skoro vykrouží.

„Brýtro, milostivá,“ vymáčkl ze sebe, když se otočil,

ale dáma v legínách od Vietnamců a o dvě čísla menším kabátě, s odrostem na blondatých kudrnách, který toužil po kysličníku, předstírala spěch. Začala pak venčit tak vehementně, že se z toho Trubkinovi konečně zatočila hlava a neubráníl se milosrdnému pádu.

Maruš Nováková (58 let), přivázala svého psího partnera k lampě, uvolnila se ze sevření kabátu, rovnou ho svlékla a sklonila se k Trubkinovi, aby mu pomohla na nohy. Marie pracovala jako kantýnská, každý den nabízela dvě polívky, jedno jídlo s knedlíkem a jedno bezmasé, měla za sebou dvacetileté manželství s opilcem a hrubcem, takže měla sílu a drive, nic ji nemohlo překvapit. Maruščin táta byl opilec, první i druhý manžel byl opilec a najednou měla pocit rodinné sounáležitosti, jakkoliv se snažila být nad věcí.

„Ty vožralo, že se nestydiš, eště si zlomíš nohu a Mařena aby Tě tahala.“

Trubkin se postavil na nohy a schválně se opřel do jejích ňader, schovaných za flísovou mikinou, kterou „zdědila“ po dceři, hlavně aby jí bylo teplo. Ruce se mu zabořily do lahodného materiálu, zchlapovatěl a tentokrát zase hrdinným tenorem prohlásil: „Velice děkuji, milostivá Maruško, a mohl bych vás pozvat na velice černou kávu?“ Myslel si, že slovo velice bude působit noblesně a tím pádem střízlivě, a tak udělá dojem, že si i v opilecké pýše pamatuje identitu zachránkyně. Jiskře to bylo jedno, té stačí jen okamžik, aby vzplála.

Maruš se chytla Trubkina za rukáv, zapomněla na svého psího partnera, přešla si po flísovém ňadru (velikost 90B) a vykročila po boku muže, tam někam.

A ranní kuropění pělo Alua aloha, kajmou.

Knedlíkový akord v F dur

„Cože? Ledničky a muly?“ Babka Hvízdalová skopla boty hned v kuchyni a bosa došla až ke kredenci. Zašátrala v šuplíku a vytáhla si odtud ledovku. Tedy bonbón. Když chvilku počká, procucá se po ledu cukrové polevy k čokoládové náplni, která je tak příjemná, že se na ten okamžik, spolu s blahem bosých nohou a dotekem s chladivou podlahou (Marmoleum 850 Kč,-/m) těší už od venkovních dveří Sokola, kam chodí s holkama své věkové kategorie už šedesát let. Akorát, že to mezitím chvíli nebyl Sokol, ale tělovýchovná jednota (TJ).

„Ale, říkám jedničky a nuly,“ do těch se dá převést úplně každý text,“ řekl bez zesílení hlasu Vojta, který se zrovna věnoval zásadnímu chatu s kamarády ze šachového kroužku. Přesto, že mu to pálilo, prababiččiny „drogové“ excesy nezpozoroval.

Hvízdalka zapla varnou konvici a s vystrčeným jazykem v koutku úst, který jí pomáhal zpřesnit koncentraci, umístila do káféče se švestkovým dekorem dvě kávové lžičky kávy zn. Douwe Egberts v červeném pytlíku, prostě Grand Aroma. Říkám, v červeném. Ta ve fialovém je taky dobrá, ale její chuťové buňky chtějí prostě tu v červeném obalu. Když voda začala vřít, zalila kávu dva centimetry pod okraj hrnku a při tom labužnický sledovala propadající kopeček černého prachu. Teprve pak ji zamíchala a ihned se napila. „Ááááá,“ což znamenalo, že se spálila a zároveň stav nejvyššího požitku.

„Fuj, to je horký,“ zahájila samomluvu, protože Vojta byl v jiné dimenzi. Měla v samomluvení už velkou praxi, uměla se i sama se sebou pohádat. Pak si sedla ke stolu, bosé nohy

si hodila na druhou židli, sebrala tužku, která ležela na stole s rozluštěnou křížovkou.

Malá nula na pět „No přece NULKA!“

Hvízdalka se vítězoslavně zasmála a rozkošnický si hvízdla. Ani ne tak proto, že to byl snadný úkol a že hned věděla, jako pro tu vzpomínku. Nulka, to byla přece velikost Maruščiny první podprdy. Nebyla zrovna ve třinácti sexbomba, ale kluci zkušenými grify vždy zjistili, která holka jí má a která ne. A kdo by opakovaně šel do toho, že nebude za žádoucí a dospělou bez vědoucích dotyků kluků na háčcích pod svetrem na zádech. Tak dlouho ji ukecávala a slibovala, že bude pravidelně utírat prach, až jí koupila růžovou, saténovou, prošívanou nulku. To se pak Maruš hned narovnála a s vypnutou hrudí nakráčela do školy. Bylo to v sedmičce a to, že má nulku, zjistil Dujka i Malý (mluvili o klukách jejich příjmeními jako učitelka) hned o velké přestávce.

Pak už to žádné dobrodružství nebylo, následovaly jedničky a dvojky, pak se chvíli chodilo bez a po letech už potřebovala spíš stany. No a co, taky je budete mít.

Hvízdalka projela křížovku vytrženou z časopisu Vlasta, takže si domyslela tajenku „Masox, jedinečná masová chuť,“ vklouzla do bačkor a vrhla se ke sporáku. „Za chvíli dorazí Maruš s Trubkinem z nákupu, musím jim ohřát večeři,“ zase samomluvila. Od té doby, co její dcera zase žila s mužem, byla ale spokojená. Sladký život to s Trubkinem zřejmě nebyl, dost se bála, že bude chlastat, ale cítila, že jsou spolu rádi, a to stačilo. Maruš si od něj nechala říkat paní Houslovičová, i když se o svatbě nikdy nezmiňoval. Sliboval jí, že ji naučí hrát na nějaký hudební nástroj, nejlepší by prý byla viola. Její zvuk je prý něžný jako Marie a ještě je i jako květina, viola vonná.

Viola Houslovičová seděla večer u televize střídavě s Trubkinem, to když se dívali na filmy, a s maminkou Hvízdalkou v jejím pokoji u televize, když byl fotbal. Nechávala Trubkina v přestávkách s reklamami držet ovladač, žezlo k řízení nejen televize, magický nástroj na skákání a přeskakování, který umožňoval podívat se místo dlouhé reklamy na jogurt Miller, ve kterém stejní herci, kteří před chvílí skončili v seriálu rodinnou hádku, teď ochutnávali fajnový „ovocíčko“ s krémovitou mléčnou hmotou. Přeskočil pak na jiný program, co tam se děje vzrušujícího, ale místo toho si znovu pochutnal na stejném jogurtu. Několikrát vždy zasurfoval, nebo usnul, jakoby reklama byla miminkovským dudlíkem, a tak si Viola šla opláchnout nádobí a připravit seznam nákupů na další den.

Když pak byla s maminkou v jejím pokoji, držela ovladač zase Hvízdalka, která ovšem přepínala nejen programy, ale měnila barvu i hlasitost, prostě na který „čudlík“ právě dostala chuť.

„Měla bych zavolat Káje,“ ozvala se vždy několikrát během večerního programu, „ale nevím, zda mám dost kreditu.“

„Dyt' jsem ti ho minulý týden nabíjela, tak se podívej.“

„Taky jsem myslela, že někdy po Sokole pozvu Kytku,“ ale zbytečně by čenichala po bytě a zjišťovala, co máme nového, a záviděla.“

„Ale mami, dyt' u Kytků mají pořád něco nového, co by tady asi záviděla.“

Maruš nechtěla, aby Trubkin hrál po barech, a hned jak spolu (a s pětasedmdesátiletou maminkou) začali žít, dal si inzerát do novin, že bude učit hře na housle a také začali s Maruš podnikat. Ta totiž dala v kantýně výpověď a založila si

domácí knedlíkárnou. Koupila si na leasing běžovou dodávku, nechala tam (písmem Calibri, velikost 80) nalepit fólii s nápisem „Domácí knedlík podle Rettigové objednávejte na: www.knedlik.cz, najdete na facebook com/knedlik nebo na Twitteru.“

Dovážela houskové i bramborové knedlíky do pěti kantýn, včetně té, ve které dříve pracovala, a třech hospod a odpoledne ještě další várku přímo z auta prodávala „ženskejm“, které spěchaly a na večer si naplánovaly k večeři knedlíky s vajíčkem.

„Maruš, už ti to těsto překynulo,“ informovala pravidelně ze svého stanoviště, z ušáku, který byl strategicky umístěn v koutě velké kuchyně, kde Marie vařila, maminka. Zrovna tak těsto není dost zkynuté, je tam málo nebo moc mouky a droždí je nějaké divné.

Tak viděla maminka život a knedlíky. Nic nebylo akorát.

Hvízdalka slyšela, jak Vojta prásknul dveřmi a zařval „ahój“ a byl fuč. Prababička ho chtěla pozvat na večeři, ale čočku s vejcem a párek on stejně nerad. Jakej je to kudrnáč, ten náš kluk, to tedy nevím po kom. Ale Hvízdalce se kudrnatí lidé vlastně líbili, protože všichni, kteří v jejím okolí měli vlasy samou loknu, no Moravcová a taky strejda Joža a ten gynekolog naproti byli kudrrrnatí, takže měla teorii, že to „dr“ uprostřed znamená intelektuální posilu a že kudrnáč je takový „mudrnáč“, anebo, a to platí pro Jožu „judrnáč“. Joža je advokát. A moc dobřej. No jo, Vojta by mohl být lékař, Hvízdalka se zasnila. Párky mezitím popraskaly a cibulka se lehce přicvrnkla. „Já jsem ale bába nešikovná,“ schválně hodně nahlas nadávala, protože slyšela, že dcera s Trubkinem vcházejí. „Co to tady smrdí,“ neodpustil si poznámku Trubkin,

i když dobře věděl, že maminka každou chvíli něco připálí a že ji naštvě. Hned to chtěl opravit, tak ji poplácal po ruce „nic si z toho nedělejte, maminko, mám hlad jako herec, snědl bych i hřebíky.“ „A dnes je mimořádný den, bude šampaňo.“ „Co se děje?“ Hvízdalka zpozorněla a Maruš s Violou, se svým alter ego, přestaly kontrolovat účet ze supermarketu a obrátily se na muže. „Violo Houslovičová, vezmete si za muže zde přítomného Trubkina?“ Pak vytáhl z kapsy kapesník, ve kterém měl zabalený prstýnek se třemi brilianty, a úplně samozřejmě jí ho navlékl na prst.

Duha

Za všechno může duha
Od včera už druhá
Hledá svého druha
Druhou polovinu kruha

Holup

Přiletěl za okno na lup
Velikej šedivej holup
Holupů to bylo pět
Co posrali nám parapet

Kakaový honky tonk blues

Před kavárnou Fra padl mi do oka
básník s knírem a bez floka
zval mě na kakao a bábovku
byl ženatej a chtěl bokovku
Hned jsem byla jeho kakaový bejby
a to mi bude padesát osm
tak šeptla jsem si lačně lásku máš lejdy
a ztratila jsem rozum
Černoušek na krabici s kakaem
nám k tomu zpíval kakaový blues
Koukou, ou jes
Nakonec došlo i na panáky rumu
viděli jsme se pak dvakrát roztoužení
útrata udělala slušnou sumu
tak zdrhli jsme přes záchod bez placení
Kupujte Cocoa
holandský výrobek nejlepší jakosti
a k tomu si dejte housku a šunku od kosti
Koukou, ou jes
No neměli jsme ani na bus
tak šli jsme ke mně pěšky
svítil mu na knír Velký vůz
milovat není vůbec těžký
Zvlášť když černoušek na piksle s kakaem
zpívá svý kakaový blues
Koukou, ou jes

Stáňa Špacírová

Narozena: 28. 4. 1961 v Jihlavě

Mám ráda knížky už od dětství, jako malá jsem celé hodiny sedávala u tatínkovy knihovny a pročítala, co se dalo. Nejraději jsem měla a mám příběhy, které se opravdu staly, historii, cestopisy, životopisné romány. Sama nic netvořím, do kurzu tvůrčího psaní „Dar slova“ jsem před několika lety začala chodit jen ze zájmu o literaturu a český jazyk. Ráda se scházím s lidmi, kteří psát umějí a je to jejich velký koníček. Je mi mezi nimi dobře a moc obdivuji jejich díla při autorských čteních, která pravidelně pořádáme jednou za měsíc.

Petr Štrunc

Narodil jsem se na konci července 1959 v rodném městě J. V. Sládka a do uší mi k tomu zazpíval Šrámkův Stříbrný vítr. Tato kombinace možná způsobila, že ač profesně od černého řemesla, čas od času napíšu něco, co se snad dá číst.

Křídla

Pan Nováček pracoval, jak hrdě říkal, ve státní správě. Byl zástupcem zástupce vedoucího odboru a byl jím už dlouho. Přestože zadané úkoly plnil přesně a spolehlivě, přestože zákony, vyhlášky a nařízení znal, jako by je sám tvořil, přestože neznal dovolenou ani náhradní volno, přestože v práci byl vždy první a jako poslední odcházel, vždy když došlo k nějakému povýšení, přesto všechno, byl pokaždé jaksi opomenut. Ale to se mělo změnit. Zítra odchází do důchodu starý Kopřiva. Však už bylo načase. Přesluhoval skoro pět let. A navíc, pan Nováček má zítra narozeniny. Jestli teď nepovýší, tak už nikdy.

Ráno vstal o hodinu dříve, zacvičil si, pak se osprchoval a oblékl si nové spodní prádlo. Skoro čtvrt hodiny stál před skříní a vybíral ten nejvhodnější oblek.

„V tomhle jsem se ženíl,“ říkal si v duchu s mírnou nostalgií. „Ale asi bych se do něj nevešel. Tenhle bude lepší.“ A vytáhl tmavě modrý s jemným proužkem. „Měl jsem ho na sobě vlastně jen jednou. No jo. Už to budou tři roky, co jsme se rozváděli. Stejně nechápu, co na něm viděla. Vždyť se mnou jí nic nechybělo.“

Měl pravdu. Nic jí nechybělo. Pan Nováček byl totiž ten, kterému se říká vzorný manžel. Vařil, pral, žehlil, luxoval, prach utíral a každou chvíli přinesl své ženě květiny. Zpočátku jí to dělalo dobře, časem jí ale začal lézt na nervy, ale těšila ji závist kamarádek, které měly chlapy, co doma nehnuli prstem a chodili na pivo a na fotbal. Když pak sama takového potkala, odstěhovala se k němu ze dne na den.

Ráno bylo jak malované a pan Nováček měl chuť zpívat si s ptáky v parku. „Povýšení, povýšení, nad něj není, nad něj není.“

V kanceláři na stole srovnal psací potřeby podle velikosti a barev, a protože do porady zbývalo skoro půl hodiny, stačil ještě vyřídit dva spisy. Pak si před zrcadlem upravil kravatu a vydal se vstříc novým zítřkům.

„Dámy a pánové,“ začal náměstek, „dnes je mezi námi poslední den náš milý kolega, poctivý a pracovitý úředník, pan Václav Kopřiva. Jménem vedení našeho úřadu vám, pane Kopřivo, přeji mnoho let klidného a spokojeného důchodu.“ Pak otevřel aktovku a vytáhl z ní velkou obálku.

„A zde je pro vás dárek na rozloučenou,“ řekl a chystal se odejít.

„Ještě jmenovat nástupce,“ šeptla náměstkovi sekretářka Jiřinka. Pan Nováček zpozorněl. Teď to přijde. Konečně zadostiučinění za léta poctivé práce.

„Málem bych zapomněl,“ řekl náměstek, „nástupcem pana Kopřivy na místě vedoucího odboru jmenuji zde přítomného pana Krahulce. Děkuji a tím poradu končím.“

Kdyby Nováček nesesedl, asi by upadl. Krahulec! Ten drzý spratek, který přišel před rokem ze školy a neumí napsat ani úřední dopis. To je konec! Nadosmrti zůstanu posledním poctivým volem, po kterém se všichni svezou. Seděl v rohu a tupě zíral do zdi, zatímco ostatní odešli po své práci.

Kopřiva se chtěl ještě naposled rozloučit se svým stolem, ale ten již obsadil Krahulec a obklopen svými vrstevníky s bujarým veselím řešil cosi veledůležitého. Usedl tedy

k Nováčkovu stolu. „Tak copak jste mi to dali,“ řekl si a roztrhl velkou obálku. Vypadl z ní šek na deset tisíc korun. No vida. Za ním vyklouzla malá bleděmodrá obálka se žlutým nápisem **FIRMA ÚŽAS**. Nebyla zalepená. Kopřiva ji otevřel a vytáhl z ní kartičku ve stejných barvách.

POUKAZ NA TANDEMOVÝ SESKOK

Platí pro jednu osobu.

Seskok se uskuteční 3. května ve 14 hod. na letišti TOČNÁ

Oni mě snad chtějí zabít nebo co?! Kopřiva strčil kartičku zpět do obálky a chystal se obojí roztrhat. Při tom pohybu ale zahlédl v Nováčkově kalendáři červeně zatržené dnešní datum a pod ním nápis „MÁM NAROZENINY“. Hlavou mu bleskl nápad. Vložil malou modrou obálku do větší – úřední – a úhledným písmem na ni napsal: Vše nejlepší k narozeninám. Pak ji položil na stůl a odešel.

Když se Nováček vzpamatoval, učinil rozhodnutí. Musím dát výpověď. S takovou ostudou tady nemůžu zůstat. Zvedl se a šel ke svému stolu. Spatřil obálku a zvlhly mu oči. Nezapomněli na mě. Rozhlédl se po kanceláři, ale nikdo si jej nevšímal. „Nechtěl jsem přivést do rozpaků, a tak dělají jakoby nic,“ pomyslel si a třesoucí se rukou otevřel to překvapení.

„Panebože! Smluvili se na mě.“ Nováčkem projela vlna vzteku. „Chtějí mě úplně zničit. Všichni vědí, že se bojím i na štaflích. Ne! Tady nebudu ani den.“ Hodil poukaz do koše, přitáhl si klávesnici a začal psát výpověď.

Pak se zarazil, chvíli koukal na monitor a potom počítač vypnul. „Žádnou výpověď. Skočím. Při mé smůle se mi neotevře padák. Pak budete všichni litovat, že jste mi dali takový Danažský dar. Ale už bude pozdě. Já budu rozmáznutý na zemi a vy všichni to budete mít do smrti před očima.“ Sáhł do koše pro modrou obálku, strčil ji do náprsní kapsy a šel domů.

Třetího května byla hned následující neděle. Nováček dorazil na letiště těsně po dvanácté, zaregistroval se a posadil se na lavičku tak, aby viděl každého, kdo bude přicházet. Nepochyboval, že přijdou všichni. Každý musel dát alespoň tři stovky a to je na ty skrblíky dost, aby si to nechali ujít. Opájel se představami, jak se chlapi hrouť a ženské hystericky ječí, až se rozplácne před nimi na trávníku, že málem přeslechl, jak vyvolávají jeho jméno. Vyskočil a rozhlédl se. Žádná známá tvář. „Nepřišli. Ani na moji opravu nepřišli. Dobře vám tak. Zítřa si to přečtete v novinách a budete litovat, že jste u toho nebyli.“

Pohodil hrdě hlavou a vykročil k letadlu. Pozdravil se s instruktorem a sedl k okénku. Jak sílil řev motorů a vzdalovala se plocha letiště, klesalo Nováčkovo sebevědomí. Vztek polevoval a křivda už nebyla tak hořká. Zato žaludek se svíral a srdce se mohlo strhat, jak pumpovalo.

„Tak jdeme na to,“ řekl instruktor a připoutal Nováčka k sobě.

„Já...já...ne...ne...nemů...nemůžu,“ blekotal Nováček, ale než to dořekl, svištěl mu kolem uší vítr neskutečnou rychlostí. Rval mu vlasy, nadouval tváře a najednou ten příšerný strach zmizel.

Nováček roztáhl ruce, jako by to byla křídla, a celým tělem se mu rozlil ten omamný, úžasný, nepřekonatelný, báječný pocit

volnosti a svobody, o kterém snil jako kluk, když pozoroval dravce kroužící nad jejich zahradou. Pak to škusblo, let se zpomalil, ale on se dál cítil ptákem a přál si, aby ten okamžik nikdy neskončil.

Druhý den poprvé v životě zaspal. Celou noc měl divoké sny, ve kterých jej rodiče neustále kárali a trestali, on ale nevěděl proč a ať dělal, co dělal, pořád to bylo špatně. Probudil se za svítání zpocený a roztřesený.

Ujistil se, že vše byl jen sen, a na chvíli ještě ulehl. Usnul okamžitě, ale sen přišel tentokrát jiný. Seděl na stromě na nejvyšší větvi a pozoroval, jak se k němu plíží kočka. Chtěl ji pohladit, ale místo rukou měl křídla. „Jsem pták,“ zhrozil se. Na okamžik jej zachvátil strach kořisti před predátorem, ale pak se odrazil a letěl. Mával křídly jako zběsilý a stoupal kolem stromu, pak přelétl nad domy, lesy a loukami. Ve velkých kruzích plachtil vzduchem a znovu prožíval ten skvělý pocit ze včerejška.

Přišel pozdě o dvě hodiny. Novopečený šéf Krahulec si ho hned pozval do kanceláře a začal si na něm trénovat autoritu. Nováček ale Krahulce neposlouchal. Jen se na něj nepřítomně díval, zatímco jeho mysl kroužila nad krajinou.

Nedělní zážitek byl tak intenzivní a tak opojný, že si jej neustále přehrával a vychutnával. Spis, který by jindy vyřídil během několika desítek minut, ležel na Nováčkově stole celý den, aniž v něm přibyla jediná poznámka. Seděl zády do místnosti a dále nepřítomně zíral z okna. Nevnímal posměšné poznámky kolegů z kanceláře a neprobral se, ani když se na něj chodili dívat úředníci z jiných odborů. Jen málokdo si nechal ujít příležitost vidět pana Dokonalého, jak sedí a nic nedělá.

„Hodláte tu spát, nebo můžu vyluxovat i tady.“

To ho probralo. Rozhlédl se po místnosti a s překvapením zjistil, že kromě něho a uklízečky tam nikdo není.

„Promiňte. Už jsem na odchodu,“ vysoukal ze sebe, popadl aktovku a kvapně odešel.

Kráčel z úřadu k autobusové zastávce, když si v polovině cesty uvědomil, že se mu nechce domů. Minul stanici a pomalým krokem se vydal lhostejno kam. Nastával vlahý jarní večer a on nikam nespěchal. Bloumal uličkami kolem řeky a cítil se naprosto volný. Nasával vůni kvetoucích šeráků, nastavoval tvář teplému vánku a zas a znovu se opájel svým včerejším zážitkem.

Došel na nábřeží, usadil se na zahrádce restaurace a se sklenkou vína v ruce pozoroval, jak slunce pomalu mizí v červácích na horizontu za řekou. S lehkým úsměvem na duši si užíval slastné nicnedělání. Nikdy moc nepil, ale dnes mu chutnalo. Vypil celou láhev a na cestu domů si poprvé v životě vzal taxi.

Když otevřel dveře a překročil práh bytu, jako by se ocitl v jiném světě. Prošel ztemnělou kuchyní do pokoje spoře osvětleného pouličními lampami. Jeho včerejší křídla volnosti se rázem proměnila na okovy samoty a beznaděje s takovou silou, až se mu podlomila kolena. Otevřel barovou skříňku, vzal z ní jedinou lahev, kterou kdysi od někoho dostal. Aniž by věděl, co v ní je, usedl do křesla. Nalil si sklenku, pak druhou a po ní další a další, dokud se nesvalil na zem, zoufalý a zpitý do němoty.

Ráno ho probudila žízeň a nesnesitelný bolehlav. Ovázal si hlavu mokrým hadrem a pil, co našel. Lák z okurek, pivo

z plechovky, vodu z vodovodu, hlt mléka...Jen zbytek z načaté noční lahve se dopít neodvážil. Žízeň za chvíli polevila, ale hlava jako by měla každou chvíli explodovat. Nevěděl, co by mu pomohlo, jen tušil, že snad v lékárně mu poradí. Oblékl si zmuchlané sako a nejistým krokem se vydal hledat lékárnu. Došel až na náměstí, kde se vedle kašny procházelo hejno holubů. Znovu ucítil na jazyku hořkost minulé noci a hrudníkem mu projela jehla vzteku.

„Vy hnusný, zasraný, zkurvený ptáci!“ vykřikl a vrhl se mezi ně, s šílenou touhou všechny najednou chytit a zardousit. Holubi zatleskali křídly, zatočili se kolem kašny a posadili se na ochoz kostelní věže. Nováček vyběhl za nimi po schodech až nahoru, ale jak se objevil na ochozu, hejno se sneslo zpátky na dlažbu náměstí.

V tu chvíli ucítil, jak mu vítr foukl kolem uší a načechral vlasy. Zachvěl se. Vylezl na zábradlí a rozhlédl se kolem. Svět pod ním se najednou znovu zdál krásný a jednoduchý.

„Člověče, co to děláte!“ vykřikl zadýchaný kostelník. „Hned slezte dolů!“

„Nechci,“ odpověděl klidně Nováček.

„Chlape, neblbněte. Chcete se snad zabít?“ Naléhal kostelník.

„Nechci,“ řekl Nováček.

„Já se z vás zblázním. Proč to děláte? Co tedy vlastně chcete?“

Nováček se podíval dolů ke kašně, pak přes střechy domů ke kopcům za městem a tiše řekl:

„Letět. Jen chvílku letět.“

„Ježišmarjá von skočil!“ Vykřikl kostelník, ale jeho slova

přehlušil náraz Nováčkova těla do podlázky lešení, ze kterého zedníci opravovali oprýskanou fasádu věže. Kostelník se naklonil přes zábradlí právě v okamžiku, kdy prkna nárazem praskla a Nováček se propadl o patro níž. Ale ani další prkna neunesla jeho tíhu a on se propadal pořád níž a níž, až nakonec dopadl na dlažbu náměstí. Zůstal sedět na žulových kostkách, krev z rozbitého čela mu stékala přes tvář na zmuchlanou a zašpiněnou košili, odřené koleno vyčnívalo z díry na kalhotách, levá bota visela za tkaničku na druhém patře lešení a lidé se sbíhali, aby si to neštěstí mohli prohlédnout zblízka.

„Pani, viděla ste to?“

„Ten musí bejt dočista mrtvej“

„Aby ne. Z takový vejšky.“

Ale to už se Nováček stavěl na vratké nohy.

„Pane, jste celej?“ Vyhrkla na něj důchodkyně, co to měla nejbliže.

„Já?“ Podivil se Nováček. „Proč bych neměl být?“

„Von se snad pomát. Dyt' ste spadnul z věže.“

Nováček se podíval na věž, pak na tu ženu a řekl:

„Vám straší ve věži paní. Co bych tam nahoře asi tak dělal? Já mám rád pevnou půdu pod nohama.“

„Ale, dyt' ste právě sletěl dolů!“ Přesvědčovala ho ta žena.

„Jak, sletěl, paní? Dojděte si na oční, nebo snad vidíte, že bych měl křídla? A nezdržujte mě, musím do úřadu. Čeká tam na mě spousta práce.“ Rozhrnul dav čumilů a odešel.

Igor Tausinger

*Marný pokus o svou stručnou,
tudíž neúplnou charakteristiku.*

*Neskromný a nepišící,
sem tam obraz malující,
s jiskrou v oku, smutkem v líci
u piána stepující.*

*Málo spící, často bdící –
hlavu v mracích, věčně snící
jako Tomáš, nevěřící
knot že stravuje svou svíci.*

*Za ženskými běžající,
kočky zjevně milující
(parketou mou nejsou psíci
na každý roh čůrající).*

*Občas vzteky skákající
v duši díru studně zvíci,
humor coby denní píci,
beznadějně doufající
v život, vesmír nekončící...*

Irena Tausingerová

Alias Muškát, narozena ve znamení Lva.

V rané demokracii začala se scházet společnost, která si krátila čas mimo jiné čtením literárních počinů na dané téma. Z jistých důvodů se nazvala České ženy (nenechte se mýlit, patří tam i muži), a témata zadávala Velitelka, tehdy zaměstnaná v archivu, kde spočívají složky předlistopadových provinilců. Profesionální deformace způsobila, že byla Českým ženám přidělena krycí jména. Muškát měl dojem, snad oprávněný, že se psaní daří, a přihlásil se do Daru slova, který zdárně absolvoval a začlenil se mezi Kajmany. Půdu kolem sebe kultivuje načtenými knihami, kypří literárními druhy a zalévá vodopádem slov. Jak se dílo daří, nechť posoudí čtenář/ka sám/sama. A na závěr k tomuto CV neodmyslitelně patří poděkování Českým ženám i Kajmanům za přátelství a láskyplnou podporu.

P.E.T.R.

Petr ležel na zemi, když se probral. Se zavřenýma očima vnímal ticho. Posadil se a poslepu hmatal kolem sebe. Cítil zem a trávu. Odvážil se otevřít oči a uviděl les. Ale koruny stromů byly v zemi a vysoko nad jeho hlavou se neslyšně kývaly ve větru kořeny.

Petr nevěděl, kde je, ani jak se sem dostal, ale přes částečnou ztrátu paměti mu bylo jasné, že se stromy není něco v pořádku. Opatrně se postavil a rozhlédl se. Vzápětí ztuhl leknutím. Necelé dva metry od něj stála bytost. Byla malá, asi metr dvacet. Muž? Žena? Ostatně ani věk se nedal odhadnout.

Bytost se na něj zadívala a pak řekla: „Ahoj!“

„Ahoj,“ řekl Petr s úlevou.

„Co tu děláš?“ zeptala se bytost.

„Nevím,“ pokrčil Petr rameny.

„To se stává,“ pokývala bytost hlavou.

Vypadala podobně jako lidé, ale zároveň na ní bylo něco zvláštního. Jako ty stromy, napadlo Petra a zeptal se: „Co se stalo s těmi stromy?“

„Jak to myslíš?“

„Kořeny jsou nahoře,“ vysvětloval Petr.

„A kde by měly být? Jak bychom poznali, co je to za strom?“ Bytost zaklonila hlavu a ukázala na nejbližší stromy: „Tohle je meruňka, tohle jabloň a tamto švestka.“

Petr zaklonil hlavu a sledoval její ruku. Kořeny mu nic neříkaly, ale dostal chuť na ovoce. A vůbec měl hlad. Cítil, jak

mu kručí v břiše. Podíval se na bytost a řekl: „Jak můžete jíst ovoce, když je v zemi?“

Bytost svraštila obličej: „Ty jíš ovoce?“ A dodala šeptem: „To raději nikomu neříkej.“

„A kde bych mohl dostat něco k jídlu?“

Bytost odpověděla klidně: „Přece tam.“

„Jak se jmenuješ?“ zeptal se Petr.

„Nerozumím.“

„Jak ti říkají?“ zkusil Petr.

„Asi myslíš kód,“ řekla bytost po chvíli mlčení. „JMT.“

„Já jsem Petr.“

Otočila se a zamířila ven z lesa. Petr ji následoval. Vyšli ven na planinu, zcela prázdnou, bez známky života.

„Musíme počkat,“ řekla bytost. „Za chvíli přistanou.“

Opravdu, na obloze se ukázaly balóny. Pomalu klesaly, až dosedly košem na zem a vytvořily kruh. V každém koši bylo několik bytostí, které vystoupily a společně zamířily na opačnou stranu, než byl les. V největším koši byla jen jedna bytost. „To je Soudce. Má deset znaků,“ řekla bytost a stoupla si i s Petrem do řady, která se před Soudcem vytvořila. „JMT,“ řekla, když se ocitla před ním. Soudce kývl, že může nastoupit.

„Tohle je PETER,“ dodala JMT.

Soudce zakroutil hlavou: „Takový kód neexistuje.“

„Co mám dělat?“ obrátil se Petr na JMT.

„Nic. Když tvůj kód neexistuje, ty taky neexistuješ.“

Petr se otočil k Soudci: „Spletla se. Jsem RTEP.“

„V tom případě jsi právě přistál a máš být s ostatními,“ řekl neúprosně Soudce.

A balóny se odlepily od země a vzdalovaly se, až úplně zmizely.

Petr se rozběhl za bytostmi, které prve vystoupily z koše. Pohybovaly se tak rychle, že vypadaly jen jako malé tečky na obzoru. Petr utíkal, jak nejrychleji dokázal, ale bytostem se nepřiblížil ani o píd'. Unavený zpomalil, přece je musí nakonec dojít. Čas ubíhal a Petrovi se zdálo, že by se mělo stmívat. Ale světla neubývalo a nic nenasvědčovalo tomu, že by se blížil večer. Náhle se před Petrem vynořila černá zeď. Nejspíš je to předěl mezi dnem a nocí, napadlo Petra, kterého už nic neudivovalo. Stačil jeden krok a octl se v naprosté tmě. Až po chvíli rozeznal bytosti, které slabě svítily. Petr si rozsvítil baterku.

„Máš zvláštní světlo,“ ozvalo se za ním. Petr se otočil.

„RMZBU,“ představila se bytost. Petr se uklonil. „To je v pořádku, nepotrpím si na formality,“ mávla rukou bytost.

„Mám hlad a žízeň,“ řekl Petr. „Proč jsi neodletěl s ostatními?“

„Nevzali mne. Mám neexistující kód.“

„Jestliže nemáš kód, tak nejsi. Nemáš hlad ani žízeň.“

„Nemůžeš mi pomoci?“

„Máme zakázáno pomáhat neexistujícím.“ RMZBU přestal svítit.

Petr se pokoušel posvítit si baterkou kolem sebe, ale ta

osvětlovala jen jeho, jinak nic. Když mám umřít, tak aspoň ne tady, v téhle tmě, pomyslel si a vykročil do denní části. V dálce bylo vidět les. „Ovoce!“ uvědomil si Petr. Únava z něj spadla a vykročil. Les se přibližoval tak rychle, až se zdálo, že mu kráčí naproti. Petr se u prvního stromu vrhl na zem a horečně odhazoval hlínu. Vyhrabal hrušku a hned se do ní zakousl. Když se najedl dosyta a zahnal i žízeň, tvrdě usnul. Probudilo ho nezvyklé teplo. Otevřel oči. Byl obklopen bytostmi. Svítily tak silně, až ho záře oslepila. Cítil horko, které z nich sálalo a bylo čím dál nesnesitelnější. Křičel, ale nebylo ho slyšet. Když se bytosti rozestoupily, nezůstalo po Petrovi nic než hromádka popela. Bytosti zamířily na planinu. Když přistály balóny, řekly Soudci: „Ten pojídač ovoce už neexistuje.“

„Nikdy neexistoval,“ odpověděl Soudce.

Aby bylo jasno

Aby bylo jasno, pocházím z dvojjazyčné rodiny. Rodiče se přistěhovali dva roky po válce, aniž znali slovo česky. Zajímavé na tom je, že se tatínek tak trochu vracel do země svých předků. Dědeček totiž pocházel ze Slovenska a to je do Čech coby kamenem dohodil. Táta si s tím asi moc hlavu nelámal, především chtěl v Praze studovat a to se mu také podařilo. Pravda, nebyli mu, imigrantovi, profesori na AMU příliš nakloněni, ale tatínkův hudební talent byl tak zřejmý, že se zkrátka nedalo nic dělat. A kromě toho měl velké nadání i na jazyky, takže se česky naučil velmi slušně a nebýt nepatrného cizího přízvuku a občasného zaváhání v koncovkách, nikdo by nepoznal, že není zdejší.

Maminka se naproti tomu nikdy česky pořádně nenaučila. Musím přiznat, že jsem jí to měla skoro celý život za zlé. V jejím případě nehrál největší roli nedostatek jazykového nadání, toho měla, myslím, dost, ale její naprosto neuvěřitelná laxnost, pro mne zcela nepochopitelná. Zatímco se moje přítelkyně bavily, já jsem zuřila: proč se, sakra, aspoň trochu nesnaží?

„My nejsme viděli...“

„My jsme neviděli,“ opravuji, ale maminka jen mávne rukou, však vy víte, co chci říct.

„A co jste neviděli?“

„Kdy jede autobus,“ vysvětlí okouzlené společnosti.

„Mami, tak to jste NEVĚDĚLI, víš? Vidět a vědět je rozdíl! A neříká se autobuz...“

Ale to už se vzdeme vlna solidarity s peskovanou maminkou, vždyť my rozumíme a navíc je to tak roztomilé. Kočka na okně VĚTRÁ, když se ze sousedství line libá vůně. A na pasece tančí lesní ŽÍNĚNKY, které jsou důkazem, že mamince není cizí ani poetický slovník.

A co teprve seznam na nákup! Kisele zelý, skví se na prvním řádku.

„Mami, HY CHY KY RY...“ soptím, ale mohla bych místo toho jen zavolat KY KY KY RÝ, protože maminka se schovává za noviny a gramatická poučka se odrazí od titulku LIDÉ, PRODÁVAJÍCÍ NA TRŽNICI, MUSEJÍ UMĚT ČESKY.

Maminka ovšem nikdy nechodila do práce, protože česky neumí. A neumí česky, protože nechodila do práce. Začarovaný kruh.

Léta ale utíkají, čas je neúprosný a já, dospělá, potřebuji si přivydělat. Nejsem taky jako máma, když nevyužiji druhého jazyka, kterým mluvím celkem obstojně? Přihlásila jsem se do kursu pro průvodce a všechno, co jsem se naučila, si překládala. No jo, ale co s tou spoustou slov, které se jaksí v běžné konverzaci nevyškylují?

„Mami, jak se řekne poutník?“

„Vím! Poutník se řekne... to je...sakra.“ Maminka vraští obočí, mne si čelo, pak mírně zakloní hlavu a dívá se, jestli inkriminovaný výraz nesedí na lustru. „Já to viděla... poutník...sakra...“

Najednou je mi mámy líto. Není to smutné? Česky se nenaučila a vlastní jazyk zapomněla.

„Nevadí, zkusím to najít ve slovníku.“

A našla jsem. Poutník se řekne pelegrin. Rumunsky.

Alena Vaníčková

Narozena: 1946

www.lnare.cz/zamek/kocky.html

Před důchodem řešila stížnosti a sousedské spory na radnici Jižního Města. Velká milovnice zvířat. Nyní žije ve Lnářích, kde v roce 2005 založila Muzeum kočky. Vlastní 6 koček a bernského salašnického psa.

Ach jo, zas ta druhá světová

Při letném pohledu na tento příspěvek a hlavně jeho název se může zdát, že беру problematiku druhé světové války na lehkou váhu. Již v úvodu se musím ospravedlnit, že tomu tak není. Nebo vlastně...

První den v první třídě. Vrátila jsem se domů ze školy a maminka, celá zvědavá, se ptala, o čem nám tam říkali. O filatelistech, řekla jsem po chvíli přemýšlení. To ji šokovalo a lámala si hlavu: nic proti nim, ale proč právě o nich? Až po drahé chvíli a doplňujících otázkách vyšlo najevo, že šlo vlastně o fašisty. Nedivte se, počátkem padesátých let se nevědělo nic lepšího, než soukat do usmrkaných a vykulených prvňáků hrůzy druhé světové války. Na opačné straně filatelistů ovšem stáli sovětští hrdinové v čele se zářným bohem Josefem Visarionovičem Stalinem. Hrůzy války byly hrůzy války. Jenže nás, děti, provázely po dobu povinné školní docházky takříkajíc ráno, v poledne i večer. Snad jediný předmět, ve kterém o nich nebyla zmínka, byl přírodopis. Takže dodnes cítím mírné přejedení. Také moji rodiče prožívali válku každý jinak. Tatínek v naší západní armádě. Jeho válečná dobrodružství by vydala na knížku. Ale co maminka? Její válečná dobrodružství vydala právě na tento list papíru. Omlouvám se, ale cítím potřebu vás s nimi seznámit.

V době vypuknutí války právě odmaturovala. Vysoké školy byly zavřeny, tak vystudovala na obchodní akademii – dnes by se řeklo nástavbu. Udělala mimo jiné státnici z českého a německého těsnopisu, aby nastoupila do úctárny velkého pražského strojírenského podniku ČKD, kde po celé dny vyplňovala na složenky příslušné částky. Třeba 500 Kč, slovy

pětset korun. Nic víc a nic míň. Osm hodin denně. Jiný by se z toho zcvoknul, ale ona byla tak pilná a svědomitá (jako ostatně celý život), že brzy povýšila a stala se sekretářkou. Již první obchodní dopis ji proslavil tak, že se o ní leckde mluvilo. „Potřebujeme nutně drát...“ diktoval šéf a jinak precizní maminka t'ukla o jedno písmenko vedle. Všichni víme, že „d“ a „s“ jsou na klávesnici v těsné blízkosti. Ostatně s překlapy se vždycky užila spousta legrace, vzpomínám na kolegyni, která se ještě po letech vychloubala, že napsala: Radotínské vementárny a cápenice. Tak zpět do ČKD, které tehdy jako velký strojírenský podnik pracovalo pro Němce. Šéf měl pracovní návštěvu, jednal s německými důstojníky. Sličná sekretářka nelenila ani chvíli, pobíhala po místnosti a zakládala spisy. Jednání skončilo. Šéf povstal, maminka se mu prosmýkla za stolem, přičemž poodstrčila jeho židli. Na rozloučenou vztyčil ukázkově pravici, zvolal „Heil Hitler!“ a... spadl na zem pod psací stůl. „Udělala jste to schválně?“ obořil se posléze na maminku, Čech jako poleno, navíc s krásným českým příjmením Nejezchleb. Ne, nebyl to akt odboje, bylo to jako s tím drátem. Kdo ví, jak by to dopadlo, kdyby ti Němci neměli smysl pro humor. Mohlo být o jednoho Kajmana méně.

Jiřík v říši divů a Alenka v Jiříkově vidění

Na obrazovce se objevila moderátorka a několik hostů. V čele mladá dáma s počínající pleší a dlouhými, nazrzavo obarvenými vlasy. Rty – pneumatiky od bicyklu – chabě skrývaly mohutný chrup. E? Udělal právě procitnuvší manžel a otevřel oči, jak jen to šlo. To je pořád o transsexuálech, poučila jsem ho. Moderátorka byla naměkko. Tito lidé se necítí dobře ve vlastním těle a přitom nechtějí nic jiného, než normálně žít. Slovo dostal drobný muž ke třicítce. Ve studiu byl se svou přítelkyní. Přiznal, že kdysi byl děvčetem a zamiloval se do ní. Když spolu začali chodit, rozhodl se dát přeonačit. Psychologové, sexuologové a chirurgové pořádně zabrali a po několikaleté tvrdé práci je tu jakýs takýs částečný výsledek. Moderátorka se neúspěšně pokoušela vypáčit z něho informace o intimním životě předtím a poté. Raději se tedy obrátila na statnou zrzundu. Ta se narodila jako muž. Jenže... ty pocity. Ty nešťastné pocity! Po operaci s hrůzou zjistil, že jako žena nejeví zájem o muže, ale o ženy. A byl tu problém. Jó, jako na mužského, to na něho ženské letěly. Jako robustní slečna se vůbec nechtyl. Snad se to dostaví později, utěšovala zrzundu moderátorka. Pár hřejivých slov přidal psycholog i sexuolog. A teď překvapení. Člověk, který vůbec neví, kdo je, ani kým bude. Šlo o pohledného muže, nalíčeného a oblečeného jako pohledná žena. Má manželku a dvě děti. Jeho polovička si o něm myslí, že je homosexuál. To však není. Neví, co přesně je, předpokládá, že nejspíš žena, ale úplně jist si tím není. Moderátorčinu tvář zvránsnila starost. Hodlá s tím něco dělat? Neví. Neví, zda raději žít v těle muže, nebo ženy. Moderátorčiny vrásky se prohloubily. A co děti?

Vědí, jaké má táta problémy? Snad aby se s nimi poradil... Ne, děti nic nevědí, na to bude čas, až ještě trochu povyrostou, pak jim to možná řekne. Třeba jako dárek k osmnáctinám... napadlo mě. Hostova nevyhraněnost zvedla z křesel sexuologa i psychologa. Vtírali se nejrůznějšími radami, nabízeli nejrůznější řešení, ale marně. Host jen krčil rameny a potřásal hlavou. Manžel zatím šeptem rekapituloval: mužský, ženská, homosexuál, lesba, transvestita... a začal se v tom plácát. Jeho mozek technika byl v koncích. Já se zas bála, aby z přemíry horlivosti nezačali před kamerami s operací hned. Do pokoje nakoukl náš sedmnáctiletý syn. Vy se díváte na ty přešitý? Já ne, zvedá se mi z toho kufr.

Hynku, Viléme, Jarmilo!

Asertivní Vendulka

Dnes je strašně důležité být asertivní. Abychom nebyli nasertivní, česky řečeno, aby se na nás každý na setkání nevysíral. A právě dnes je to zvlášť obtížné, protože spousta lidí je našťvaných, vezměte si jen politiku. Jak potom vyjít se šéfem, kolegou, klientem nebo i s manželem? Na pomoc se proto koná řada školení, jejichž ústředním tématem je asertivita. Mají slibné názvy, například Řeč těla, Posilování sebevědomí, Umění jednat s lidmi. Jako úřednice jsem absolvovala snad všechna, můj zaměstnavatel si na to potrpěl. Přednášeli nám vysokoškolští pedagogové. Jejich výuka byla zajímavá i zábavná, avšak značně teoretická, pochopitelně, oni se ve svém zaměstnání určitě nesetkali s doběla rozžhaveným zákazníkem, klientem nebo na úřad pílící stranou. Přednášky zahrnovaly i nákresy, grafy a tabulky. Když ale v praxi dojde na lámání chleba, na nečekané, prudké, bouřlivé lámání, jen stěží si vzpomenete na ten správný nákres, graf nebo tabulku. Nicméně jsem si pamatovala zejména jednu poučku pro úspěšného úředníka: chránit si prostor okolo psacího stolu. Nedovolit nikomu toto teritorium narušit. Pokud se k tomu rozkurážený návštěvník chystá, je bezpodmínečně nutné ho zastavit, nejlépe tak, že mu úředník vyjde v ústrety, a navíc to i pěkně vypadá. Dobrá poučka. Bohužel ne vždy použitelná.

Do dveří kanceláře jednou vstoupil starý, dost zanedbaný pán. Vypadal velmi rozrušeně. Vykročila jsem mu v ústrety a chtěla uplatnit své umění jednat s lidmi. Jenže pána obklopoval tak hustý oblak zápachu, že by se dal snad krájet. Tak se stalo, že jsem pána ze svého teritoria nevytlačila, nýbrž on z něho vytlačil mne a hrnul mě dál, až ke dveřím na balkon. Tady se našťestí zastavil, já jsem ty dveře otevřela a v proudění

čerstvého vzduchu jsme projednali jeho záležitost. Jinou kolegyni zase honil klient s nožem. Ani jí nepomohly nákresy, grafy, tabulky, na takové případy školení asertivity nepamatují. Proto jen utíkala a volala o pomoc, dokud nezasáhla ochranka.

Kdysi dávno, ještě jako docela mladá, jsem pracovala v advokátní poradně. To byl takový ostrůvek kapitalismu v moři socialismu. Advokáti si museli klienta vážit. Jednak aby si hodně vydělali, jednak aby neměli opletačky s ústředím, dnes s advokátní komorou. I bez školení byli zdvořilí, ochotní, úslužní. Stejně tak ostatní zaměstnanci advokátní poradny. Pak nás ale začal navštěvovat klient, na kterém jsme si postupně všichni vylámali zuby. Byl to – velmi mírně řečeno – podivín. Naději, že není svéprávný a nemusíme se jím tedy zabývat, rozmetal tím, že nám ukázal občanský průkaz. Z něho jsme vyčetli, že je mu třicet sedm let. Vypadal na třiasedmdesát. A v čem byl problém? Zazvonil, vešel do předsíně, pokaždé někomu z nás předal obálku se jménem některého z advokátů, zahlaholil pár sprostřaren a odešel. V obálce bylo několik listů ukoptěného papíru. Sice obsahovaly náznak nějakého problému, ale převážně to byla snůška nesmyslně řazených oplzlých slov, napsaných školáckým rukopisem. Někdy je doprovázely kresby a vždy pravopisné hrubky. A teď – co s tím? Asi potřeboval v něčem opravdu poradit, jenže když ho advokát pozval na určitý den a určitou hodinu k projednání naznačené záležitosti, nikdy se nedostavil. Zato se pak nečekaně objevil s dalším dopisem, vtiskl jej do ruky tomu, kdo právě přišel otevřít, vychrlil obvyklou dávku nadávek a zase odešel. Mně předal dopis, který – ač určen advokátovi – kromě řady vulgárností obsahoval kresbu dámské propriety, opatřenou názvem Vloška. Bála jsem se ho, byla jsem přesvědčena, že je úchyl, ostatní si to mysleli také.

Advokáti si navíc dělali starosti, že dosud nerozpoznali, oč se v jeho podáních jedná, a že by si při své agresivitě mohl na ně jít někam stěžovat. Ach, kdyby tak příště šel zas o jednu advokátní poradnu dál!

Nastoupila nová úřednice. Mladá, štíhlounká, půvabně křehká. Měla jemné, oduševnělé rysy. Ochotnický hrála divadlo. Nejspíš samé Julie a Ofélie. Jmenovala se Vendulka. Vyprávěli jsme jí o fantomu poradny, aby se nevyděsila, až se s ním setká. K tomu došlo poměrně záhy. Ze sousední místnosti jsme s hrůzou přihlíželi, jak otvírá dveře a do nich vstupuje známá postava s obálkou v ruce. Nevím, co Vendulce řekl, jemu jsme nerozuměli. Zato jí ano. JDI DO PRDELE! zazněl Vendulčin čistý, jasný, zvučný, krásný divadelní hlas. Šel tam a už nikdy se nevrátil. Zasloužila by si čestný doktorát z asertivity, ta naše Vendulka. A mohla o ní v tu ránu školit.

Martin Vávra

Narodil jsem se v létě roku 1969 v Praze.

Od mládí mě baví technika, ale mám i neodbytné sklony literární. Ve svých asi 35 letech jsem se rozhodl, že bych se měl věnovat literatuře trochu důkladněji, a začal jsem navštěvovat kurz tvůrčího psaní Dar slova. Po absolvování tohoto kurzu jsem se stal hrdým členem Klubu autorů Jižního Města, který je zkráceně nazýván KAJMAN. Měl jsem možnost si vyzkoušet různé prozaické žánry a z nich mě nejvíce zaujal fejeton a povídka. Avšak stejně dobře, ne-li lépe se cítím v poezii. Víím, že málokdo umí psát na vysoké úrovni prozaické texty i básně, ale není to vyloučeno, a to mi dává naději.

Některé mé básně vyšly v literárním časopise Tvar.

Černobílý

John Smith, který čekal před ordinací doktora Jaquese Trotтира již půl hodiny, se právě rozjel na svém solárním kolečkovém křesle, aby se trochu provětral, když tu se otevřely dveře ordinace a v nich se objevila sestřička jako vystřižená z erotického komiksu. Nadechla se, vypnula svá silikonová ňadra, našpulila gelem vyplněné rty a řekla hlubokým hlasem:

„Další.“

Rozjetý John Smith, překvapený vyzývavostí té ženy, v poslední chvíli vybral zatáčku a s očima zoufale upřenýma na uměle zvětšené hroty jejích bradavek, rýsujících se pod blůzkou, projel skrz vůni jejího parfému až do lůna ordinace.

Doktor Jaques Trottier, pětapadesátník s tváří připomínající obrýleného studenta medicíny, přivítal svého mladého, beznohého pacienta širokým, i když poněkud křečovitým úsměvem, podpořeným blýskotem dvaatřiceti keramických zubů.

„Dobrý den, pane Smithi,“ řekl s roztomilým francouzským přízvukem. „Nebudu chodit kolem horké kaše. Mám pro vás nohy.“

John Smith se rozzářil úsměvem, takže všichni v ordinaci teď vypadali šťastně jako v nějaké reklamě.

„To je skvělé, doktore.“

„Má to ale jeden drobný háček,“ pravil doktor nepřestávaje se usmívat. „Vy jste černé pleti, pane Smithi, a ty nohy jsou bílé. Je to samozřejmě jen kosmetická záležitost, ale raději

vás upozorňuji dopředu, abyste nebyl překvapen. To víte, vaše pojištění vám neumožňuje příliš si vybírat, ale přesto jsem zajistil, aby ty nohy byly od jednoho mužského dárce. Mohl jste taky dostat jenom jednu nohu nebo nohy od různých dárců anebo třeba nohy nějaké obézní ženy, to by byl větší problém, že.“

„Já jsem ale černoch, nemůžu mít bílé nohy. Vy jste běloch a taky by se vám nelíbilo mít černé nohy,“ namítnul John Smith.

„Jakýpak černoch, jakýpak běloch,“ pravil doktor Trottier nesouhlasně. „To není korektní pojmenování lidské rasy. Navíc, jak se tak koukám do vašich záznamů, máte už transplantované ledviny a játra. Ledviny máte od Thajce a játra od bulharského dárce. Loket máte z titanu a v hlavě kus kompozitu. A žaludek máte od někoho ze sladké Francie. Co ještě zbylo z toho, jak vy říkáte, černocha?“

„Nezlobte se, doktore, já si to musím ještě rozmyslet,“ řekl John Smith.

Doktor Trottier povstal ze svého křesla a začal pružným krokem přecházet po místnosti sem a tam, jako by chtěl svému beznohému pacientovi předvést, oč může svou váhavostí přijít. Zdálo se, že si vychutnává každý sval, každou šlachu zapojenou do tohoto ladného pohybu. John Smith si povšiml lékařovy výrazné muskulatury, která byla takřka v protikladu s intelektuálským výrazem jeho tváře, a pomyslel si, že si doktor nejspíš léčí v posilovně nějaký mindrák z mládí.

„Pane Smithi, Johne, mohu-li vám tak říkat,“ ozval se doktor znovu, „zvažte všechna pro i proti. Jestli vám vadí barva,

můžeme ji dodatečně ztmavit v soláriu, existují i různé krémy, že.“

Vzápětí sáhl do skříně, vyndal z ní barevné letáčky a začal je podávat Johnu Smithovi s takovou rychlostí, až některé z nich vypadly Johnovi z rukou a přistály na podlaze.

„Také si můžete dát zesvětlit okolní kůži, takže ten přechod nebude tak znatelný. Chystáme teď zajímavou slevovou akci na tuto proceduru, kdy navíc můžete získat, budete-li vylosován, zcela zdarma krásnější úsměv,“ řekl doktor Trottier, přičemž se doširoka usmál. „Jestli vám ale bude přesto vadit, že ty vaše nové nohy byly původně bílé, tak se prostě na ně neďtevejte. V létě nenoste sandály a koupejte se za tmy. Přece se kvůli těm pár minutám za den, po které své nohy zahlédnete, nepřipravíte o možnost chodit, že?“

„Já opravdu nevím,“ váhal John Smith.

„No, nemohu na vás naléhat, pane Smithi, ale potřebuji znát vaše rozhodnutí do zítřka,“ řekl doktor a posadil se do křesla. „Věřte mi, že ty bílé nohy půjdou na dračku. Dokonce existují lidé, kteří si nechávají schválně transplantovat části těla od příslušníků jiných ras, dokonce i od zvířat. Ti ale mají lepší pojistku než vy a ještě si připlatí. To je ale paradox, že?“ zachechtal se doktor.

„Asi máte pravdu, doktore,“ povzdychnul si John Smith. „Tak já ty nohy беру.“

„To je správné rozhodnutí,“ nadskočil doktor v křesle. „Nechám připravit smlouvu. Jenom vás upozorňuji, že když ty své nové nohy prodáte do pěti let od transplantace, pak na vás může pojišťovna požadovat alikvótní část nákladů spojených s transplantací.“

Ještě chvílku něco psal do počítače, pak povstal, předal Johnu Smithovi doporučení a srdečně se s ním rozloučil.

Sotva John Smith vyjel ze dveří a ty se za ním zavřely, začala si sestřička rozepínat blůzku, olizujíc si smyslné rty.

„Už zase, Lily? Zdá se mi, že už toho dnes bylo dost. Uvědom si, prosím, že každý sexuální styk zdravotní sestry a lékaře na pracovišti jenom podporuje obecně rozšířený názor, že souložení personálu ve zdravotnickém zařízení je naprosto běžná věc.“

„Nemůžu za to. To jsou ta zesílená nervová zakončení v klitorisu a v bradavkách,“ řekla Lily, začala rozepínat doktorovi košili, a když mu ji svlékla docela, rozepla mu i kalhoty a počala mu slinit slabiny.

„Miluju tvoje tělo,“ řekla Lily vášnivě a pokračovala ve svém díle.

Doktor Jaques Trottier si připadal jako odsouzenec ke slasti. Cítil veliké prázdno, téměř paniku, ale vzpamatoval se, sáhl do kapsy rozepnutých kalhot, vyňal z ní jakýsi sprej a vstříkl si podmanivě vonící tekutinu do nosu.

Pak přivřel oči a cítil, jak z jeho ebenového těla, končícího téměř neznatelnou jizvou kolem celého krku, začíná stoupat rozkoš do jeho chemicky upraveného mozku.

Obsah

Vlasta Bičáková	8
Cestičko má	9
Radost	10
Poznání	11
Strom života	12
Propadání do sebe	13
Věra Dobrovolná	14
Myšičky	15
To dáš!	18
Blanka Forstova Bartsch	20
Záře	21
Španělská přítelkyně	26
Jana Herrmannová	28
Kulišárny tetičky Boženky	29
Kulišárny tetičky Boženky – Venoušek jde do školy	32
Hvězdy	35
Soňa Klačerová	38
Zdenka Linhartová	40
Konec spisovatelek v Čechách	41
Vánoční štěstí	42
Kamenný telefon	43
Slávek Matějka	48
Obrigado, Madeiro!	49
Marcela Matějková	56
Jahody v zavařovačce se smetanou z cyklu Bába, děda a my ostatní	57
Nácvik oslavy Prvního máje z cyklu Mé sladké dětství	64

Mirek Paulíček	68
Romance o podzimním výtržnictví	69
Kunderův Janáček	72
Párátko	75
Helena Procházková	80
Řeč rukou	81
Mozaika ze zapomenutých kamínků	88
Dagmar Šmídtová	90
Písmenka a slova	91
Alua Aloha Kajmou	93
Libuše Šnoblová	96
Venčení v c moll	97
Knedlíkový akord v F dur	99
Duha	104
Holup	105
Kakaový honky tonk blues	106
Stáňa Špacírová	108
Petr Štrunc	110
Křídla	111
Igor Tausinger	120
Irena Tausingerová	122
P.E.T.R.	123
Aby bylo jasno	127
Alena Vaníčková	130
Ach jo, zas ta druhá světová	131
Jiřík v říši divů a Alenka v Jiříkově vidění	133
Asertivní Vendulka	135
Martin Vávra	138
Černobílý	139

ZUKOV

řezání
vodním
paprskem

www.zukov.cz

Řízli jsme do toho s přispěním
firmy ZUKOV, spol. s r. o.

Kajmani píšící, čtoucí

Kolektiv autorů

KAJMAN

Klub autorů Jižního Města

Praha

www.litera-kajman.estranky.cz

Editor: Slávek Matějka

Obálka a fotografie: Vlasta Bičáková

Redakce: Jana Pavlová, Petr Štrunc

Korektura: Stáňa Špacírová

Vydal, výtiskl: Tigris, spol. s r. o., Zlín, www.TiskovyExpress.cz

rok prvního vydání 2012

ISBN 978-80-86062-54-9